Voorjaarsnota 2025

Versie 8 juli 2025

Gemeente Waterland

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **2**
Inleiding **3**
I. Stand van zaken doelstellingen **6**
Ruimtelijk domein 7
Openbaar domein 11
Sociaal domein 15
Bestuur 23
Overhead 27
II. Ontwikkelingen per programma **29**
1. Ruimtelijk domein 30
2. Openbaar domein 32
3. Sociaal domein 34
4. Bestuur 37
5. Algemene dekkingsmiddelen 39
6. Overhead 40
7. Vennootschapsbelasting 42
8. Onvoorzien 43
9. Reserves 44
III. Begroting 2025-2028 ..... **46**
IV. Stand van zaken kredieten **49**
V. Kaders voor de begroting 2026 ..... **54**
VI. Bijlagen **56**
1. Uitvoeringsinformatie 2025-2028 57
2. Overzicht mutaties 61
3. Lijst met afkortingen 66
COLOFON **67**

Inleiding

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2025 van de gemeente Waterland. Dit document vormt het eerste kaderstellend product in de jaarlijkse Planning & Control-cyclus en bevat een actualisatie van zowel de beleidsmatige als de financiële stand van zaken ten opzichte van de vastgestelde begroting. De Voorjaarsnota geeft een doorkijk naar de komende jaren, vormt de opmaat naar de begroting 2026 en biedt ruimte om tussentijds bij te sturen op actuele ontwikkelingen.

De wereld om ons heen verandert snel, en dat vraagt om wendbaarheid, daadkracht én betrokkenheid. Of het nu gaat om betaalbaar wonen, de energietransitie, een toekomstbestendig sociaal stelsel of het versterken van onze dienstverlening, we staan als gemeente voor complexe opgaven die onderling sterk samenhangen. Daarbij hebben we te maken met toenemende financiële druk en een groeiend beroep op onze uitvoeringskracht. Desondanks blijven we investeren in een leefbaar, sociaal en duurzaam Waterland, waarbij het belang van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners voorop staat.

In deze Voorjaarsnota wordt per programma inzichtelijk gemaakt wat we willen bereiken, wat we daarvoor doen en hoe de uitvoering van het beleid ervoor staat. Daarnaast zijn in deze nota de financiële afwijkingen per programma opgenomen, met een toelichting op de belangrijkste mutaties groter dan € 25.000. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen technische correcties, autonome ontwikkelingen en voorstellen voor nieuw beleid. Voor een volledig financieel overzicht is een gedetailleerd mutatieoverzicht als bijlage opgenomen.

Zoals in de vorige Voorjaarsnota reeds aangekondigd, werken we in 2025 verder aan het versterken van onze informatiepositie, het optimaliseren van onze bedrijfsvoering en het vergroten van onze wendbaarheid. Tegelijkertijd houden we oog voor de menselijke maat in onze dienstverlening en investeren we in de versterking van de lokale samenleving.

Met deze Voorjaarsnota willen wij het college, de raad en de organisatie een gedeeld vertrekpunt bieden voor het vervolg van de P&C-cyclus, in aanloop naar de begroting 2026 en de meerjarige opgaven die voor ons liggen.

In de VJN wordt per programma de doelstelling en de stand van zaken met betrekking tot de in de begroting genoemde activiteiten weergegeven. Vervolgens wordt een actualisatie gegeven van de begrote baten en lasten per programmaonderdeel, wijzigingen groter dan € 25.000 worden toegelicht (in bijlage 2 zijn alle mutaties opgenomen). Hierbij wordt de onderstaande uitsplitsing gemaakt:

a. Technische correcties

In dit overzicht wordt een aantal administratieve overboekingen met een technisch karakter vermeld die per saldo geen invloed hebben op het saldo van de begroting.

b. Autonome ontwikkelingen

Onder de autonome ontwikkelingen worden de effecten opgenomen van onder meer wet- en regelgeving en onvermijdelijke ontwikkelingen van bestaand beleid.

c. Nieuw beleid

Onder nieuw beleid worden begrotingswijzigingen voorgesteld die betrekking hebben op nieuw te voeren beleid.

Samenvattend overzicht

Na verwerking van de wijzigingen voortvloeiende uit de Voorjaarsnota ontstaan onderstaande saldi.

Omschrijving (bedrag x 1.000)	Saldo meerjarenoverzicht mutaties VJN 2025			
	2025	2026	2027	2028
Geraamd resultaat vóór VJN	**302**	**103**	**355**	**330**
Effecten jaarrekening 2024	-	-	-	-
Technische correcties	-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen	151-	4-	4	26
Nieuw beleid	10-	10-	10-	-
Totaal mutaties VJN	161-	14-	6-	26
Geraamd resultaat	**142**	**89**	**348**	**356**

Na verwerking van voorgaande mutaties ziet de begroting 2025 meerjarig per programma er als volgt uit:

Prog.	Omschrijving (bedrag x 1.000)	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028
1	Ruimtelijk domein	2.466-	4.342-	4.123-	4.134-
2	Openbaar domein	7.762-	6.620-	6.787-	6.683-
3	Sociaal domein	15.619-	16.769-	16.658-	16.828-
4	Bestuur	2.282-	2.272-	2.294-	2.294-
5	Algemene dekkingsmiddelen	39.419	38.311	38.646	38.740
6	Overhead	9.533-	9.473-	9.543-	9.483-
7	Vennootschapsbelasting	3-	3-	3-	3-
8	Onvoorzien	11-	50-	50-	50-
Totaal saldo van baten en lasten		**1.744**	**1.217-**	**811-**	**736-**
9	Reserves	1.602-	1.306	1.159	1.092
Geraamd resultaat		**142**	**89**	**348**	**356**

I. Stand van zaken doelstellingen

Ruimtelijk domein

Omschrijving programma

Het programma Ruimtelijk domein richt zich op bouwen en wonen, duurzaamheid, energietransitie, klimaatadaptatie, economie, toerisme, landschap en recreatie, markten, standplaatsen, evenementen.

Wat willen we bereiken?

Gewenste maatschappelijke effecten

1. Faciliteren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving waarin iedereen kan wonen, werken, recreëren en verblijven.

Operationele doelstellingen

1. Voldoende betaalbare woningen voor jongeren en ouderen.
2. Werken aan de energietransitie d.m.v. het reduceren van (fossiele) energie en uitbreiden van duurzame opwekking richting 2030.
3. Het toerisme en de recreatie in regionaal verband verder ontwikkelen, met oog voor de balans tussen inwoners en toerisme en focus op spreiding van bezoekers.
4. Zo veel mogelijk tegengaan van veenoxidatie door vernatting van veenbodems. Beoogd resultaat is het afremmen van bodemdaling en de reductie van de uitstoot van broeikasgassen; tot stand brengen van een robuust natuurnetwerk t.b.v. behoud en bevordering van de biodiversiteit; toekomstbestendige en duurzame agrarische bedrijfsmodellen die goed samengaan met voornoemde doelstellingen.
5. Goede landschappelijke inpassing van de nieuwe dijk op Marken en een dijk die wat betreft uiterlijke verschijningsvorm voldoet aan het Kader Ruimtelijke Kwaliteit (KRK) en het Esthetisch Programma van Eisen (EPvE) enerzijds en verbetering van de recreatieve aantrekkingskracht van de dijk anderzijds.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten

Activiteit 1

Wij geven uitvoering aan het Meerjarenprogramma Woningbouw, met plannen voor ca. 2.000 woningen. Hierbij staat centraal het ruimtelijke faciliteren van de projecten met de daarvoor beschikbare en meest doelmatige instrumenten. Daarbij is tevens aandacht voor kansen die zich aandienen voor locaties die niet in het meerjarenprogramma staan. Deze worden per locatie integraal beoordeeld op mogelijkheden en kansen die er zijn.

Activiteit 1: Stand van zaken

Hier wordt jaarlijks uitvoering aan gegeven middels het vaststellen van het Meerjaren Programma Woningbouw (MPW). Begin 2025 is het MPW vastgesteld door het college van B&W. De raad is hierover geïnformeerd middels RID 253-425.

Activiteit 2

Conform het coalitie akkoord hanteren wij bij nieuwbouw projecten de volgende verdeling:

a) 30% sociale huur
b) 30% betaalbare koop en middenhuur
c) 40% vrije sector

Activiteit 2: Stand van zaken

De hierboven genoemde beleidslijn ten aanzien van het woningbouwprogramma is het uitgangspunt bij nieuwe woningbouwinitiatieven.

Activiteit 3

Op basis van de in 2023 uitgevoerde locatie analyse en opgestelde busisnesscases is het streven om zo mogelijk 100 tijdelijke woningen te realiseren, gedurende deze bestuurstermijn.

Activiteit 3: Stand van zaken

Er heeft een locatie onderzoek plaatsgevonden voor potentieel geschikte locaties voor tijdelijke woningbouw. Daarbij is een globale exploitatie berekening gemaakt voor tijdelijke woningbouw. Op basis van de uitkomsten hiervan heeft het college besloten in deze bestuursperiode geen uitvoering te geven aan tijdelijke woningbouw vanwege het ontbreken van de financiële middelen. De raad is hiervoor geïnformeerd middels RID 253-429.

Activiteit 4

Op basis van de in 2023 opgestelde woonzorgvisie worden specifieke locaties aangewezen waar alternatieve woonvormen voor ouderen gestimuleerd en gefaciliteerd.

Activiteit 4: Stand van zaken

Op dit moment zijn wij op verschillende locaties met verschillende partijen in gesprek om uitvoering te geven aan de Woonzorgvisie.

Activiteit 5

Continuering van de vastgestelde transitievisie warmte en bijbehorende activiteiten.

Activiteit 5: Stand van zaken

We blijven het bewonersinitiatief WarmWatergang ondersteunen. Zo onderzoeken wij hoe en of wij als gemeente een financiële bijdrage kunnen geven aan de stichting in de periode dat zij nog geen andere inkomsten hebben. Ook wordt gekeken naar het aardgasvrij maken van Uitdam, met samenwerking van bewonerscollectief Uitdammer Energie.

Voor alle woningen in de gemeente richten we ons op isolerende maatregelen als de basis, onder andere door Duurzaamheidsfonds, de Isolatie-aanpak Waterland en collectieve inkoopacties. Op deze manier kunnen mensen hun woning aardgasvrij(ready) maken zodat ze hun woning efficiënt kunnen verwarmen met een alternatieve verwarminsoplossing. In samenhang met het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid zullen we in 2025 met een nadere uitwerking van de startwijken in het Warmteprogramma (voorheen Transitievisie Warmte (TVW)) komen, waarin een plan van aanpak wordt geschetst voor de jaren 2026-2030. Hierbij nemen we ook de doelgroepen maatschappelijk vastgoed en de ondernemers in de gemeente mee.

Activiteit 6

Continuering van de regionale energie strategie (RES proces), met bijbehorende procesactiviteiten/besluiten.

Activiteit 6: Stand van zaken

De deelname aan de RES wordt voortgezet. De kansen en mogelijkheden voor het ontwikkelen van het zonzoekgebied op de Bukdijk worden verkend, samen met de grondeigenaar Rijkswaterstaat. Het beleidskader voor kleine windturbines is inmiddels vastgesteld waardoor initiatiefnemers een vergunning kunnen aanvragen. Waar mogelijk verlenen we medewerking aan initiatieven voor grootschalige zonneprojecten op daken en boven parkeerplaatsen.

Activiteit 7

Vervolg geven aan het (herzien) duurzaamheidsfonds (met aandacht voor energiearmoede) voor de inwoners conform het coalitieakkoord.

Activiteit 7: Stand van zaken

De opzet van het Duurzaamheidsfonds is in 2024 aangepast. De uitvoering wordt in 2025 voortgezet. In maart 2025 zijn de voorwaarden voor subsidie enigszins versoepeld, omdat de vraag achterbleef bij de verwachting. Binnenkort kunnen inwoners onder de nieuwe voorwaarden subsidie aanvragen. Het Duurzaamheidsfonds 2.0 is gericht op inwoners die de gemeentelijke bijdrage nodig hebben om te kunnen verduurzamen, bijvoorbeeld omdat zij een laag inkomen of weinig spaargeld hebben. De inwoners met (een risico op) energiearmoede kunnen subsidie krijgen via de Isolatie-aanpak Waterland.

Activiteit 8

Monitoren van de werking van het convenant groepsrondleiding Marken ten behoeve van evaluatie in 2024.

Activiteit 8: Stand van zaken

In het laatste kwartaal van 2024 is er een nieuw convenant aangegaan. Één partij heeft nog verzuimd te tekenen. Hierover wordt overleg gevoerd met de Eilandraad wat nu de volgende stappen gaan zijn. Na het einde van het toeristische seizoen in 2025 zal opnieuw met partijen geëvalueerd worden in hoeverre partijen baat hebben bij de werking van het convenant en in hoeverre de beschreven doelstellingen zijn behaald. In het laatste kwartaal van 2025 zal opnieuw een evaluatieverslag geschreven worden. In Q1 2026 zullen de uitkomsten hiervan bekend zijn.

Activiteit 9

Er wordt een registratiesysteem voor particuliere vakantieverhuur ingevoerd.

Activiteit 9: Stand van zaken

De overeenkomsten voor de uitvoering van het registratiesysteem zijn gesloten en het systeem is inmiddels ingevoerd.

Activiteit 10

Wij continueren de regionale samenwerking tussen Purmerend, Edam-Volendam, Overgemeenten en Landsmeer. Daarnaast zetten we de regionale samenwerking met Bureau Toerisme Laag Holland (BTLH) voort en zetten we in op een efficiëntere samenwerking tussen de lokale promotie organisaties, BTLH en de samenwerkende gemeenten.

Activiteit 10: Stand van zaken

De regionale samenwerking verloopt zeer goed. We werken met zijn allen hard aan het actieplan en de daarin opgenomen ambities. Bureau Toerisme Laag Holland wordt nog steeds ingezet als regionale promotie organisatie voor de gemeenten in Waterland. In het laatste kwartaal van 2024 zijn bestuurders in de regiogemeenten het eens geworden over een kleine stap die genomen wordt richting een mogelijke fusie tussen BTLH en de lokale promotie organisaties. In 2025 zal BTLH aan de slag gaan met het helpen van het vercommercialiseren van de lokale promotie organisaties.

Activiteit 11

Wij zetten in op kansen op het gebied van recreatie en toerisme en sluiten hierbij aan op de agenda van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) toerisme.

Activiteit 11: Stand van zaken

Op 18 december is de MRA-Agenda vastgesteld. In de komende jaren gaan we binnen de MRA-Samenwerking aan de slag om te werken aan de acht ambities uit de agenda en de acties uit het Meerjarenuitvoeringsprogramma, voor zover de belangen van de gemeente Waterland daarmee zijn gediend. Het MUVP is een levend document dat in de komende periode verder uitgewerkt wordt.

Openbaar domein

Omschrijving programma

Het programma **Openbaar domein** richt zich op een openbare ruimte die er goed uitziet en een gezonde balans tussen groen en grijs heeft.
In dit programma besteden we aandacht aan groen, infrastructuur, afval, riolering vastgoed en accommodaties.

Wat willen we bereiken?

Gewenste maatschappelijke effecten

1. Zorgen voor een veilige, prettige, duurzame en klimaatbewuste leefomgeving en infrastructuur.
2. Zorgen voor een goede dienstverlening voor de inwoners van Waterland.

Operationele doelstellingen

1. Klimaatbewust inrichten en netjes onderhouden van de openbare ruimte met extra aandacht voor verkeer en groen.
2. Mogelijkheden afvalinzameling verschillende afvalstromen uitbreiden.
3. Sport toegankelijk houden voor alle inwoners.
4. Verbeteren bereikbaarheid gemeente.
5. Verbeteren verbinding inwoners met bestuur en organisatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten

Activiteit 1

Een voorbeeldfunctie vervullen waar het gaat om klimaatbewuste inrichting. Hier is doorlopend aandacht voor bij de inrichting van de openbare ruimte bij nieuwbouwprojecten en bij herinrichting van de bestaande openbare ruimte.

Activiteit 1: Stand van zaken

De samenwerking in de regio Zaanstreek-Waterland geldt ook voor 2025, samen werken we aan het klimaatbestendig maken van onze regio. Bij het uitvoeren van projecten in de openbare ruimte wordt klimaatadaptatie waar mogelijk en relevant meegenomen.

Activiteit 2

Bomen planten: 11 voor 10 bosjes. Er worden locaties aangewezen waar ruimte is voor extra aanplant van bomen.

Activiteit 2: Stand van zaken

Dit is een doorlopend proces, waar bomen verdwijnen worden deze gecompenseerd. Op dezelfde locatie of op een andere locatie. Dit wordt ook opgenomen in de actualisatie van de groenvisie.

Activiteit 3

Het openbaar groen in stand houden en waar mogelijk uitbreiden. Hier is doorlopend aandacht voor.

Activiteit 3: Stand van zaken

Hier is continu aandacht voor, dit heeft veel raakvlakken met punt 1: klimaatadaptatie. Waar mogelijk wordt bij herinrichting meer groen gerealiseerd. Dit is ook onderdeel voor de actualisatie van de groenvisie.

Activiteit 4

De afname van insecten zoveel mogelijk voorkomen. Bij de keuze voor beplanting bij het herplanten/herinrichten van plantvakken wordt gekozen voor diversiteit in plantsoorten om zo de afname van insecten te voorkomen. Minder maaien op geschikte locaties die niet worden gebruikt voor spelen/recreatie.

Activiteit 4: Stand van zaken

Bij beplantingsplannen wordt waar mogelijk gekozen voor planten die insecten aantrekken. Door op geschikte locaties minder te maaien ontstaat ruimte voor inheemse kruiden. We kiezen waar mogelijk voor inheemse (bloeiende) bomen (bijv. Hemmeland), insecten krijgen hierdoor meer voedsel ter beschikking.

Activiteit 5

De openbare ruimte netjes en toegankelijk houden. Daartoe worden de onderhoudsplannen uitgevoerd en meldingen opgepakt.

Activiteit 5: Stand van zaken

Doorlopend besteden wij hier aandacht aan.

Activiteit 6

Een rollator- en rolstoelvriendelijke openbare ruimte realiseren. Bij herinrichting van openbare ruimte wordt dit meegenomen en bij meldingen wordt dit opgepakt. De kernraden worden hierbij betrokken.

Activiteit 6: Stand van zaken

Bij alle projecten/klussen in de openbare ruimte is aandacht toegankelijkheid voor rollator-, rolstoel, kinderwagengebruikers en blinden en slechtzienden. We doen dit door:

- *Minder palen in de openbare ruimte te plaatsen;*
- *Er bij palen op te letten dat er minimaal 90cm ruimte is om de paal te passeren;*
- *Verhoogde kruisingsvlakken aan te leggen;*
- *Hellingbanen aan te brengen;*
- *Bij bushaltes gidslijnen aan te brengen;*
- *Bij bushaltes verhoogde instapbanden aan te brengen.*

Activiteit 7

Het groenonderhoud in de kernen optimaliseren, waarbij extra aandacht is voor onkruid in groenvlakken en op bestrating.

Activiteit 7: Stand van zaken

Door meer op kern en wijkniveau aan te sturen willen we de kwaliteit verder verhogen. Dit wordt meegenomen in de actualisatie van de groenvisie.

Activiteit 8

Verkeersproblematiek in de verschillende kernen helder krijgen via consultatie van de inwoners en de problemen aanpakken. De betreffende werkgroep van de gemeenteraad heeft het college een handreiking gedaan. Dat zal leiden tot concrete voorstellen.

Activiteit 8: Stand van zaken

Inventarisatie van de verkeersknelpunten inmiddels gereed. Dit is verwerkt in de uitvoeringsagenda mobiliteit 2025-2028. Per project wordt dit in uitvoering gebracht.

Activiteit 9

Realistische aanpassingen in de openbare ruimte vanuit meldingen en/of gesprekken met inwoners en ondernemers uitwerken en waar mogelijk uitvoering aan geven.

Activiteit 9: Stand van zaken

Doorlopend besteden wij hier aandacht aan.

Activiteit 10

De huurovereenkomst Alliantie jaarlijks beoordelen vanuit de vraag of verlengen opportuun is.

Activiteit 10: Stand van zaken

Per jaar wordt dit bekeken.

Activiteit 11

Op basis van ervaringen vanuit de lopende pilot kleine milieupunten wordt voor verschillende afvalstromen de dienstverlening verder ingericht. Voor groenafval wordt een overeenkomstige actie opgetuigd.

Activiteit 11: Stand van zaken

De pilot uit 2024 wordt vanaf 2025 structureel uitgevoerd. Deze wordt vanaf april 2025 aangevuld met de inzameling van groenafval.

Activiteit 12

Stimuleren van multifunctioneel gebruik van de sportvoorzieningen.

Activiteit 12: Stand van zaken

In 2025 is het actieplan sport vastgesteld en wordt ook het sportaccommodatiebeleid opgesteld. Hierin worden de mogelijkheden van multifunctioneel meegenomen.

Activiteit 13

Een duurzame sporthal bouwen die voldoet aan de normen voor spelen van volwaardige competities.

Activiteit 13: Stand van zaken

De start van de bouw van de nieuwe sporthal is gepland in 2027. De voorbereiding hiervoor wordt in 2025 verder voortgezet.

Activiteit 14

Bij de ontwikkeling van de sporthal worden de bewoners verder betrokken. Er zijn al informatiebijeenkomsten geweest.

Activiteit 14: Stand van zaken

Omwonenden en andere belanghebbenden worden medio dit jaar nader geïnformeerd over de te volgen ruimtelijke procedure voor de sporthal en de mogelijkheden tot participatie. Hier aan voorafgaand wordt uw raad begin juni dit jaar geïnformeerd over de voortgang en het vervolg op de participatie.

Activiteit 15

Ontsluiting sporthal via de Pierebaan realiseren. Dit wordt meegenomen in de uitwerking van de plannen voor de realisatie van een sporthal.

Activiteit 15: Stand van zaken

In alle modellen en studies is de Pierebaan als hoofdontsluiting gehanteerd. Vanuit de VrZW is inmiddels aangegeven dat het wenselijk is een alternatieve blusroute vanuit de Marijkestraat beschikbaar te hebben. Dit betreft slechts het benutten van het bestaande fietspad langs het Gouwzeecomplex, welke is afgezet met een uitneembare paal. Dit heeft verder geen gevolgen voor de verkeersbewegingen in de Marijkestraat.

Activiteit 16

De fysieke, digitale en telefonische bereikbaarheid van de gemeente verbeteren. Vanuit het onderzoek dat wordt uitgevoerd in 2024 verbeteracties vormgeven.

Activiteit 16: Stand van zaken

In 2024 zijn hier verbeteringen in doorgevoerd, dit wordt in 2025 verder voortgezet.

Activiteit 17

Kortere responstijden op mail en meldingen realiseren. Vanuit het onderzoek dat wordt uitgevoerd in 2024 verbeteracties vormgeven.

Activiteit 17: Stand van zaken

In 2024 zijn hier verbeteringen in doorgevoerd. In 2025 zijn bij de implementatie van het zaaksysteem processen voor ingericht om dit duurzaam in de organisatie te borgen.

Activiteit 18

De openstelling van het gemeentehuis opnieuw ijken. Vanuit het onderzoek dat wordt uitgevoerd in 2024 verbeteracties vormgeven.

Activiteit 18: Stand van zaken

In 2025 wordt een inwonerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd, openingstijden van het gemeentehuis worden hierin meegenomen.

Activiteit 19

Meer signalen delen via de website.

Activiteit 19: Stand van zaken

Hier wordt doorlopend aandacht aan besteed.

Activiteit 20

Voortgaan met het inloopspreekuur college. Sinds februari 2023 is het inloopspreekuur gestart. Dit spreekuur vindt nu maandelijks op een dinsdag plaats.

Activiteit 20: Stand van zaken

Het inloopspreekuur wordt ook in 2025 maandelijks gehouden. Via de gemeentepagina, de website en social media wordt hier aandacht aan besteed.

Activiteit 21

De externe oriëntatie van de ambtelijke organisatie versterken. Hier is doorlopend aandacht voor. Dit krijgt ook aandacht bij de start van nieuwe medewerkers bij de gemeente.

Activiteit 21: Stand van zaken

Hier is doorlopend aandacht voor, bijvoorbeeld door het organiseren van inloopavonden. Ook wordt in 2025 de participatieverordening opgesteld.

Sociaal domein

Omschrijving programma

Binnen het programma **Sociaal Domein** hebben Waterlanders aandacht voor een gezonde levensstijl en ontwikkelen zich tot actieve en weerbare inwoners. Kinderen kunnen veilig, gezond en in geborgenheid opgroeien. De Waterlandse samenleving is inclusief en iedereen kan meedoen. Waterlanders staan samen voor de gemeenschap. Zij ondersteunen elkaar en zetten zich actief in voor de samenleving. Waterlanders wonen zelfstandig of zo thuisnabij als mogelijk is.

Het programma Sociaal Domein richt zich op Jeugd(hulp), Wmo (inclusief vrijwilligerswerk en mantelzorg), Participatie (inclusief arbeidsmarkt), Schuldhulpverlening, (Passend) onderwijs en voorschoolse voorzieningen (VVE), Volksgezondheid (inclusief preventie en handhaving alcohol), Welzijnswerk en voorliggende voorzieningen (inclusief sport en bibliotheek).

Wat willen we bereiken?

Gewenste maatschappelijke effecten uitgewerkt in vier pijlers. De pijlers zijn meerjarig.

1. **Gezond opgroeien en leven**
   Waterlanders hebben aandacht voor een gezonde levensstijl en ontwikkelen zich tot actieve en weerbare inwoners. Alle Waterlandse jongeren ontwikkelen zich, op basis van hun eigen talenten en interesses, tot gezonde, betrokken en levenslang bewegende burgers *(actielijn 1: gezonde inwoners en actielijn 2: optimaal opgroeien).*
2. **Meedoen**
   We streven naar een samenleving waarin iedereen meetelt, meedoet en zelfredzaam is. We willen dat Waterlanders hun kansen, talenten en mogelijkheden benutten. We ondersteunen hen hierbij waar nodig. Zij kunnen die ondersteuning makkelijk vinden en ondervinden geen drempels bij het organiseren van hun dagelijks leven. Wij houden daarbij in beeld dat er grenzen zijn aan de mogelijkheden van informele hulp die mantelzorgers en een sociaal netwerk kunnen geven. Ook weten we dat vragen om hulp moeilijk is en inwoners soms zorg mijden. We proberen daarom ook de vraag achter de vraag te zien. En ondersteuning op maat te bieden *(actielijn 3: iedereen doet mee en actielijn 4: ondersteuning op maat).*
3. **Samen voor de gemeenschap**
   We streven naar een gemeente waarin inwoners elkaar kennen en op elkaar terug kunnen vallen. We willen dat Waterlanders elkaar kunnen ondersteunen. We willen ook dat inwoners met elkaar hun omgeving leefbaar houden door verbinding in de kernen. De gemeente Waterland communiceert helder over het sociaal domein. Waterlanders voelen zich gehoord door de gemeente in het sociaal domein *(actielijn 5: leefbare kernen en actielijn 6: gehoord worden).*
4. **Kwetsbare inwoners voldoende beschermd**
   We willen dat Waterlanders zich veilig voelen in de buurt, op school, op hun werk en in hun thuissituatie. Dit betekent dat we overlast en criminaliteit willen voorkomen en aanpakken. En dat wij willen dat inwoners huiselijk geweld, kindermishandeling en oudermishandeling herkennen en hulp vragen. Voor kwetsbare inwoners moet er een plek zijn waar ze zich thuis voelen. Voor ouderen kan dit bijvoorbeeld ook hun eigen (aangepaste) huis zijn. Voor kinderen en jongeren, die niet thuis kunnen wonen, kan het ook een pleeggezin of een beschermde woonvorm zijn. *(Actielijn 7: sociale veiligheid en actielijn 8: een thuis voor kwetsbare inwoners).*

Actielijnen en operationele doelstellingen 2025

Actielijn 1: Gezonde inwoners

In deze actielijn brengen wij de ontwikkelingen rondom het Integraal Zorg Akkoord (IZA) het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) samen met relevante ontwikkelingen uit het Sportakkoord II. We nemen hierin ook de acties mee die al in gang zijn gezet met het Sportakkoord I en het Preventieakkoord.

1.a. Vermijdbare valincidenten onder ouderen worden voorkomen.

1.b. Inwoners die langdurige mantelzorg bieden, hebben de mogelijkheid om gebruik te maken van respijtzorg.

1.c. Inwoners een preventieve aanpak bieden om zowel fysieke als cognitieve vitaliteit te behouden en/of verbeteren.

1.d. Kinderen en jongeren worden gestimuleerd om gezond te leven en op te groeien.

Actielijn 2: Optimaal opgroeien

In deze actielijn brengen wij de relevante onderdelen uit het Preventieakkoord, de inventarisatie preventie Jeugd (zie hoofdstuk 5) en de Hervormingsagenda Jeugd samen met de laatste ontwikkelingen binnen Passend Onderwijs en Kinderopvang.

2.a. Waterlandse gezinnen kunnen ontlast worden bij het opvoeden en opgroeien.

2.b. Kwetsbare gezinnen worden extra ondersteund voor, tijdens en na de geboorte.

2.c. Ouders kunnen makkelijk digitale informatie vinden over opgroeien en opvoeden.

2.d. Er is een optimale samenwerking tussen alle betrokken partijen rondom het jonge kind (0-6 jaar) in het kader van een doorlopende leerlijn.

2.e. We willen (school)uitval voorkomen in de overstap en vroegtijdig ondersteuning bieden aan jeugdigen en hun ouders.

Actielijn 3: Iedereen doet mee

In deze actielijn brengen wij in beeld hoe wij de bestaanszekerheid willen handhaven dan wel verbeteren middels lokale en landelijk ontwikkelingen op het gebied van de participatiewet, de schuldhulpverlening en bestaanszekerheid regelingen.

3.a. Wij ondersteunen Waterlanders richting bestaanszekerheid door vroegtijdige screening op de financiën.

3.b. Onderzoek naar de geschiktheid van de huidige minimaregelingen voor bestaanszekerheid.

3.c. Voor Waterlanders is het duidelijk op welke sociale voorzieningen zij recht hebben en waar zij terecht kunnen met hun (hulp)vragen over zorg, welzijn, werk en inkomen.

3.d. We ondersteunen Waterlanders die aan hun basisvaardigheden willen werken.

Actielijn 4: Ondersteuning op maat

In deze actielijn werken wij de integrale toegang uit naar de zorg op maat die de gemeente kan bieden vanuit de Participatiewet, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet.

4.a. Inwoners met een psychische kwetsbaarheid kunnen zelfstandig blijven wonen met passende ondersteuning thuis.

4.b. Intensiever begeleiden van statushouders naar werk en opleiding.

4.c. Zorg en ondersteuning wordt zoveel mogelijk gezamenlijk (regionaal) efficiënt ingekocht.

4.d. Waterlanders vroegtijdig en middels maatwerk ondersteunen bij financiële problemen.

4.e. We bieden integrale en stimulerende ondersteuning zodat Waterlanders naar vermogen kunnen participeren in de samenleving en op de arbeidsmarkt. In aansluiting hierop willen wij dat alle inwoners over een toereikend en zeker bestaansminimum beschikken.

Actielijn 5: Leefbare kernen

In deze actielijn werken we uit hoe wij samenwerken met partners in de verschillende kernen en welke ondersteuningsmogelijkheden wij daarbij kunnen bieden.

5.a. Waterlanders kunnen makkelijk informatie vinden over het complete cultuur- en welzijnsaanbod.

5.b. We versterken het voorliggend veld op het gebied van het sociaal-cultureel werk.

5.c. We hebben een volwaardige bibliotheek met een brede maatschappelijke functie in iedere kern.

Actielijn 6: Gehoord worden

In deze actielijn werken wij uit hoe wij inwoners structureel willen betrekken bij het ontwikkelen van beleid en de uitvoering daarvan. Wij willen gebruik maken van de ervaringsdeskundigheid van onze inwoners.

6.a. We onderzoeken manieren van inspraak voor inwoners.

6.b. We gebruiken feedback van inwoners om onze dienstverlening te verbeteren.

6.c. De expertise van de adviesraad sociaal domein benutten wij bij het opstellen van beleid.

6.d We communiceren met onze inwoners op taalniveau B1.

Actielijn 7: Sociale veiligheid

In deze actielijn gaan wij onder andere in op de ontwikkelingen in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

7.a. Wij werken de nieuwe werkwijze voor onze lokale teams conform het Toekomstscenario Jeugd- en Gezinsbescherming verder uit (voor inwoners van 0-100 waarbij er sprake is van onveiligheid in huiselijke kring).

7.b. We zorgen voor een goed lokaal opleidingsplan en intern protocol in het kader van het Kwaliteitskader Sociaal Domein, welke landelijk herijkt wordt. Daarnaast werken we regionaal goed samen met betrekking tot het onderwerp Huiselijk Geweld.

7.c. Wij implementeren de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (WAMS), met als doel om knelpunten bij uitwisselen van persoonsgegevens weg te nemen in complexe situaties.

7.d. Sportverenigingen committeren zich aan sociale veiligheid en versterken hiermee de laagdrempeligheid.

Actielijn 8: Een thuis voor kwetsbare inwoners

In deze actielijn brengen wij de ontwikkelingen rondom wonen en zorg samen voor specifieke doelgroepen. We denken daarbij aan regionale plannen rondom het IZA en de verplichte regionale Woonzorg visie en het convenant Beschermd Wonen. Daarnaast hangt deze actielijn ook samen met de lokale Woon zorg visie en de doorontwikkeling van Beschermd Thuis. Voor de jeugd werken we in Noord-Holland samen aan een Thuis voor Noordje. Tot slot richt deze actielijn zich op het passend huisvesten van nieuwkomers in de gemeente Waterland, van Oekraïense ontheemden tot asielzoekers.

8.a. Wij werken regionaal samen om de uitstroom uit intramurale woonvoorzieningen te bevorderen.

8.b. Wij geven uitvoering aan de lokale woon-zorgvisie.

8.c. Wij zijn betrokken bij het regionale woon-zorgoverleg.

8.d. Wij zorgen voor passende en veilige huisvesting voor nieuwkomers.

Wat gaan we daarvoor doen?

Actielijnen en gekoppelde activiteiten

Actielijn 1: Gezonde inwoners

1.a. In 2025 bieden wij tenminste 120 personen uit de risicogroep van 65-plussers een cursus valpreventie aan.

1.b. Inwoners een preventieve aanpak bieden om zowel fysieke als cognitieve vitaliteit te behouden en/of verbeteren.

1c. In 2025 werken we de ambities van de vastgestelde Sportnota 2025-2028 verder uit in activiteiten.

1.d. In 2025 pakken we vanuit het Plan van Aanpak Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) twee speerpunten op uit het plan (bijvoorbeeld gezonde lunch op school en meer water drinken).

1.e In 2025 realiseren wij een ketenaanpak bij overgewicht bij volwassenen.

1.f. We starten in 2025 met Welzijn op recept: samen met huisartsen doorverwijzen naar welzijnsinstellingen mogelijk maken.

Actielijn 1: Stand van zaken

1.a. Er zijn valpreventiecursussen ingekocht, de eerste worden op dit moment al gegeven.

1.b. Er is voor 2025 een aanbod voor 65+-ers op het gebied van valpreventie en cognitieve fitness.

1.c. Er is een adviesvraag uitgezet naar de Adviesraad Sport en Bewegen (in oprichting). Over de besteding van de extra gelden voor de uitvoering van de ambities van de activiteiten.

1.d. JOGG-aanpak voor Waterland focust op de pijler: genoeg bewegen en richt zich op de leeftijd 0 t/m 12 jaar.

Er zijn speerpunten vastgesteld:

- Kinderen 0 t/m 6 jaar laten opgroeien in een beweegrijke omgeving waarbij uitdaging en Leren Bewegen centraal staat wat stimuleert om dagelijks meer te bewegen.

- Kinderen van 4 t/m 12 jaar laten opgroeien in een beweegrijke schoolomgeving, waarbij minder lang stilzitten centraal staat en stimuleert om dagelijks meer te bewegen.

Deze twee speerpunten zijn opgenomen in het uitvoeringsplan JOGG.

1.e. De ketenaanpakken worden regionaal opgepakt. In maart 2025 is hier een medewerker voor aangetrokken.

1.f. Hier is op dit moment nog niet mee gestart.

Actielijn 2: Optimaal opgroeien

2.a. In 2025 is Buurtgezinnen als pilot gestart.

2.b. In 2025 is er een lokale of regionale coalitie Kansrijke start.

2.c. In 2025 is de website van het Centrum Jeugd en Gezin Waterland een betrouwbare vindplek voor informatie en is er een goede koppeling tussen deze website en de sociale kaart van Waterland (Wegwijzer).

2.d.1 In 2025 wijzen wij twee locaties van kinderopvangorganisaties aan als locaties Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE).

2.d.2 In 2025 zijn er duidelijke afspraken vastgelegd over de overgang van voorschools naar vroegschools.

2.e. In 2025 maken wij afspraken met de samenwerkingsverbanden voor de zorg op school om onderzoek te doen naar schoolaanwezigheid (als indicator voor later schooluitval).

Actielijn 2: Stand van zaken

2a. Buurtgezinnen is gestart in februari 2025. Er zijn diverse kennismakingen geweest en eerste gesprekken met mogelijke vraaggezinnen.

2b. Er wordt op dit moment gekeken of het mogelijk is de regionale coalitie Kansrijke Start vanuit Purmerend te verbreden naar de gehele regio Waterland (Purmerend, Edam-

Volendam, Landsmeer en Waterland) omdat veel van de coalitiepartners in de geboortezorg een regionale functie hebben.
2.c. De koppeling tussen de website van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en de Wegwijzer Waterland is nog niet gemaakt. Dit staat in de planning voor Q3 of Q4 van 2025.
2.d.1. In het tweede kwartaal worden tenminste 10 pedagogisch medewerkers van de verschillende kinderopvangorganisaties getraind om voorschoolse educatie te mogen bieden. De benodigde materialen zijn ingekocht en verdeeld over de opvanglocaties.
2.d.2. De afspraken over de overgang van voorschools naar vroegschools nemen we mee in het Uitvoeringsplan VVE.
2.e. Er wordt door de scholen op een andere manier gemonitord op verzuim/aanwezigheid. Af en toe ziek zijn, kan ook een indicator zijn voor schooluitval op een later moment. Er vindt afstemming plaats op ambtelijk en bestuurlijk niveau welke maatregelen verder nog genomen moeten worden om voortijdig schoolverlaten te voorkomen.

Actielijn 3: Iedereen doet mee

3.a. In 2025 hebben wij de vroegsignalering en het hulpaanbod volledig ingericht.
3.b. In 2025 hebben wij de minimaregelingen behouden of aangepast.
3.c. In 2025 starten wij met de inrichting van de toegang voor Waterlanders die (hulp-)vragen hebben over zorg, welzijn, werk en inkomen.
3.d. In 2025 stellen wij een nieuw plan op voor volwasseneneducatie in de regio.

Actielijn 3: Stand van zaken

3.a. In april begint de Stichting Maatschappelijke Dienstverlening (SMD) met de uitvoering van de vroegsignalering en het bijbehorende hulpaanbod.
3.b. We zijn als onderdeel van de minimaregelingen de samenwerking aangegaan met de Stichting Babyspullen en de Kledingbank. Verder evalueren we de inzet van de minimaregelingen.
3.c. Wegwijzer Waterland is sinds Q4 2024 beschikbaar en vormt de digitale sociale kaart voor het culturele en welzijnsaanbod in de gemeente. Nog niet alle organisaties en activiteiten zijn hierin opgenomen; deze digitale wegwijzer wordt dit jaar verder ingericht. Op Marken en in De Bolder wordt verder gewerkt aan uitbreiding van inloopspreekuren / Sociaal Plein met verschillende maatschappelijke organisaties zodat (hulp)vragen laagdrempelig gesteld kunnen worden.
3.d. We zijn in de regio begonnen met het opstellen van een nieuw regionaal beleidsplan voor volwasseneducatie. Hierin worden we ondersteunt door de Stichting Lezen en Schrijven. Gedurende dit proces halen we informatie op van ketenpartners en ervaringsdeskundigen. Naar verwachting wordt dit beleidsplan in het najaar van 2025 voorgelegd aan het bestuur.

Actielijn 4: Ondersteuning op maat

4.a. In 2025 blijven we ambulante ondersteuning bieden ter voorkoming van plaatsing in een beschermd wonen voorziening.
4.b. 1. In 2025 worden statushouders in samenwerking met NewBees al tijdens de inburgering intensief begeleid bij hun participatie in de samenleving.
2. Regionale samenwerking voor het effectief begeleiden van statushouders naar werk middels een regionaal verbinder. Deze verbinder maakt de behoeften van de doelgroep en werkgevers inzichtelijk en legt de contacten met de belanghebbenden.
4.c. 1. In 2025 sluiten wij nieuwe overeenkomsten met zorgaanbieders voor het leveren van Wmo zorg en ondersteuning vanaf 2026.
2. In 2025 sluiten we nieuwe overeenkomsten met zorgaanbieders voor het leveren van specialistische jeugdzorg in het kader van de Jeugdwet vanaf 2026.
3. In 2025 nemen wij deel aan de regionale werkgroep wijziging Gemeenschappelijke Regeling (GR) in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd.

4.d. In 2025 bieden wij meer maatwerk schuldhulpverlening aan inwoners die middels de vroeg signalering in beeld worden gebracht.
4.e.1. In 2025 bereiden wij ons voor op de invoering van de 'Participatiewet in Balans' en de maatregelen die hieruit voortkomen.
4.e.2. Daarnaast zetten wij in 2025 een structuur op om integrale ondersteuning aan inwoners te bieden.

Actielijn 4: Stand van zaken

4.a. We werken met de regio samen aan werkafspraken rondom de toegang, regie en uitstroom van beschermd verblijf en beschermd thuis voorzieningen.
4.b.1. Statushouders die via de Z-route inburgeren worden door NewBees intensief begeleid bij hun participatie in de samenleving. Zij voltooien tijdens hun inburgering 800 uur aan participatie activiteiten, waarin zij de Nederlandse samenleving beter leren kennen en oefenen met Nederlands. Deze begeleiding is een voorbereidend traject op de toeleiding naar werk.
4.b.2. De vacature voor regionaal verbinder statushouders is uitgezet. Vanuit haar rol als centrumgemeente is Zaanstad verantwoordelijk voor het borgen van deze functie. Naar verwachting zal de regionaal verbinder op korte termijn beginnen.
4.c.1. In verband met de complexiteit van deze aanbesteding en het belang dit proces zorgvuldig te doorlopen is besloten de huidige overeenkomsten met maximaal 6 maanden te verlengen. De nieuwe overeenkomsten zullen ingaan per 1 juli 2026.
4.c.2. De voorbereidingen voor de aanbesteding voor specialistische jeugdzorg zijn in volle gang, Waterland levert hier ambtelijke capaciteit voor.
4.c.3. Er wordt ambtelijke capaciteit geleverd door Waterland voor dit proces.
4.d. De SMD gaat ons ondersteunen bij het doorschakelen van inwoners naar onze eigen preventiebegeleiding en de specialistische ondersteuning van de Kredietbank Nederland.
4.e.1. Veel punten van de Participatiewet in Balans zijn nog onduidelijk, met name de zaken die ingevuld gaan worden door Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB). Wij volgen dit nauwgezet en bereiden ons voor op de maatregelen die al wel duidelijk zijn.
4.e.2. Het versterken van deze structuur is onderdeel van de voorbereidingen voor de Participatiewet in Balans.

Actielijn 5: Leefbare kernen

5.a. In 2025 is er een wegwijzer waar het cultuur- en welzijnsaanbod in meegenomen wordt.
5.b.1. In 2025 gaan wij van start met het opzetten van een duurzame samenwerking met verschillende partijen in het voorliggend veld als onderdeel van de uitvoering van het heroriëntatieplan van het sociaal cultureel werk.
5.b.2. Voortkomend uit het plan starten wij ook met de voorbereidingen voor het opzetten van een dorpshuisfonds.
5.c. In 2025 wordt het aanbod van de bibliotheek uitgebreid en voldoen we aan de wettelijke zorgplicht van gemeenten voor volwaardige bibliotheken die in 2025 in gaat.

Actielijn 5: Stand van zaken

5.a. Wegwijzer Waterland is een recent ontstane digitale gids die een overzicht biedt van het culturele en welzijnsaanbod in de gemeente. Nog niet alle organisaties in deze sector zijn hierin opgenomen. Stichting Promotie Waterland richtte zich al op het promoten van evenementen in de regio. Samen dienen deze platforms als waardevolle tools om het culturele en maatschappelijke aanbod in Waterland beter vindbaar te maken. Tijdens de cultuurtafel op 29 januari 2025, georganiseerd voor alle culturele partners van de gemeente Waterland, zijn de website Wegwijzer Waterland en het platform Stichting Promotie Waterland gepresenteerd. De verwachting is dat hierdoor meer organisaties zullen gaan aansluiten bij de Wegwijzer Waterland. In het najaar wordt er een tweede cultuurtafel georganiseerd.
5.b. 1 Het Sociaal Cultureel Werk wordt sinds 1 april 2025 uitgevoerd door WelzijnWonenPlus na opheffing van Stichting SCC De Bolder. WWP heeft de opdracht tot continuering van activi-

teiten, maar ook om het sociaal cultureel werk en KANS verder te ontwikkelen en uit te voeren in de gehele gemeente. Deels zal WWP dit uitvoeren in het gemeentelijke gebouw De Bolder, waarbij alle inwoners uit de gemeente welkom zijn maar die in de praktijk het meeste door Monnickendammers worden bezocht. Maar ook wordt de samenwerking met dorpshuizen door WWP opgepakt voor de gewenste spreiding en samenwerking op sociaal cultureel gebied. In 2027 wordt door de gemeente de eerder voorgenomen Marktverkenning uitgevoerd voor het sociaal cultureel werk.

5.b. De verdere verkenning en inrichting van het dorpshuizenfonds wordt in Q2 2025 opgepakt.

5.c. In 2025 is het OntdekLAB geopend in de bibliotheekvestiging in Monnickendam. Hier kan jong en oud in wekelijkse activiteiten leren over media en techniek. Ook is de programmering uitgebreid, met activiteiten voor jonge kinderen en ouders, voorleesochtenden, en activiteiten tijdens landelijke themaweken. Ook worden er extra workshops op het gebied van digitale vaardigheden aangeboden.

Actielijn 6: Gehoord worden

6.a. In 2025 is er een handreiking hoe wij inwoners structureel betrekken bij beleid.

6.b. In 2025 wordt er binnen de Wmo en Jeugd door middel van continumeten de ervaringen rondom de ondersteuning van ons lokale team in kaart gebracht om de ondersteuning vanuit de gemeente te kunnen verbeteren.

6.c. Alle beleidsstukken Sociaal Domein zijn ingebracht bij de Adviesraad Sociaal Domein.

6.d. In 2025 zijn de brieven vanuit Sociaal Domein zoveel mogelijk op taalniveau B1.

Actielijn 6: Stand van zaken

6.a. In het Beleidsplan Samenleving zijn een aantal voorstellen opgenomen die in de komende jaren kunnen worden uitgewerkt.

6.b. Hier is nog geen start mee gemaakt gezien beperkte capaciteit.

6.c. Er zijn korte lijnen met de Adviesraad. De vergadering overdag maakt afstemmen met de Adviesraad makkelijk en laagdrempelig

6.d. Hier is nog geen start mee gemaakt gezien beperkte capaciteit

Actielijn 7: Sociale veiligheid

7.a. In 2025 hebben we de Leidraad Samenwerken aan veiligheid vertaald naar onze lokale situatie en zijn er bijbehorende werkprocessen gemaakt.

7.b. Medewerkers in uitvoering, beleid en management worden getraind in de meldcode Huiselijk Geweld. Er wordt een intern (opleidings-)protocol uitgewerkt. Dit protocol voldoet aan de eisen van het kwaliteitskader Samen werken aan veiligheid.

7.c. Na meer duidelijkheid over de inwerkingtreding bereiden wij ons voor op de WAMS.

7.d. Alle verenigingen laten bestuurders en trainers meedoen aan een cursus sociale veiligheid en alle verenigingen hebben een vertrouwenspersoon.

Actielijn 7: Stand van zaken

7.a. M.i.v. februari 2025 is de doorstart van de proeftuin Toekomstscenario Jeugd- en Gezinsbescherming 2.0. Dit betekent dat de zorgregisseurs Jeugd en Wmo (ons lokale team) zelf hulpvragen van gezinnen oppakken, waarin huiselijk geweld en kindermishandeling een rol spelen (in plaats van doorwijzing naar bijvoorbeeld Jeugdbescherming). Zij worden daarin ondersteunt door een regionaal team van specialisten. Wij zijn onderdeel van een lerende omgeving rondom de ontwikkeling in de proeftuin. Leersessies zorgen voor de verbinding tussen het lokale team en het ontwikkelde prototype Proeftuin. Voor ons lokale team betekent dat naast betrokken zijn van 'kop tot staart' bij een casus, ook een verbreding van de casuïstiek. Meer samenwerken met het regionale veiligheidsnetwerk, en minder opschalen. De leersessies gaan over een andere grondhouding, van bestuur tot uitvoering. En dit heeft impact op

onze huidige manier van werken. Gefaseerd kunnen we deze manier van werken steeds meer omarmen en eigen maken.
7.b. Alle medewerkers in uitvoering, beleid & management hebben de mogelijkheid om (online) training te volgen over de meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Het protocol wordt nog verder uitgewerkt. Binnen het lokale team zijn er meerdere getrainde aandachtsfunctionarissen HG/KM. Vanuit Proeftuin 2.0 gaat het lokale team getraind worden in de top 3 methodiek i.h.k.v. veiligheid. Met als doel: alle organisaties spreken 1 taal rondom een gezin/huishouden/casus.
7.c. Er is op dit moment nog geen duidelijkheid over de inwerkingtreding van de Wet aanpak Meervoudige problematiek Sociaal Domein. Met de wet moet de aanpak makkelijker worden omdat wettelijke knelpunten in gegevensuitwisseling worden weggenomen. Wetstraject ligt stil in afwachting van nadere informatie van de bewindspersoon.
*7.d. Alle verenigingen hebben de kans gekregen om mee te doen aan de gratis cursus vertrouwenscontactpersoon dat vanuit het NOC*NSF wordt georganiseerd. Deze heeft plaatsgevonden op 24 en 21 oktober 2024. Acht verenigingen hebben deelgenomen aan deze cursus. Er wordt in 2025 een herhalingsbijeenkomst georganiseerd, vertegenwoordigd vanuit het NOC*NSF en gecommuniceerd en georganiseerd door de buurtsportcoach.*

Actielijn 8: Een thuis voor kwetsbare inwoners

8.a. In 2025 zijn er afspraken gemaakt tussen gemeenten en wooncorporaties over de uitstromers van intramurale woonvoorzieningen in de regio Waterland.
8.b. Wij geven uitvoering aan de acties 2024-2025 opgenomen is het actieplan van de lokale woon-zorgvisie.
8.c. In 2025 inventariseren we aan de hand van de regionale woon-zorg analyse welke regionale uitdagingen er zijn op het gebied van wonen en zorg.
8.d. Door goede en regelmatige afstemming met interne en externe partijen zorgen wij voor passende en veilige huisvesting van nieuwkomers.

Actielijn 8: Stand van zaken

8.a. Centrumgemeente Purmerend pakt dit op in Q2 van 2025.
8.b. Op de momenten waarbij zorgvragen besproken dienen te worden sluiten wij aan bij integrale overleggen.
8.c. De regionale woon-zorganalyse is vastgesteld door het college. Regionaal wordt verder afgestemd welke stappen hierna genomen worden.
8.d. Er is ieder kwartaal een overleg met alle ketenpartners die betrokken zijn bij de huisvesting van nieuwkomers. Dit zorgt voor een goede afstemming.

Bestuur

Omschrijving programma

Het programma **Bestuur** richt zich op het functioneren van het democratisch proces en op de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening richting de inwoners van de gemeente Waterland.

In dit programma is aandacht voor een aantal belangrijke pijlers:

- De omvang en inzet van de formatie;
- Apparaatskosten en externe inhuur;
- Het verder ontwikkelen en verbeteren van de dienstverlening;
- Het versterken van burgerparticipatie;
- Het waarborgen van een gezond financieel meerjarenbeleid.

Deze onderdelen dragen bij aan een goed functionerend lokaal bestuur dat in verbinding staat met de samenleving en in staat is om op duurzame wijze haar taken uit te voeren.

Wat willen we bereiken?

Gewenste maatschappelijke effecten

1. Het borgen van democratische en transparante besluitvorming alsmede goede dienstverlening aan inwoners, instellingen, ondernemers en bezoekers.

Operationele doelstellingen

1. De gemeentelijke organisatie gereed te maken om als regisserende netwerkorganisatie te kunnen functioneren.
2. Burgerparticipatie bevorderen met passend verwachtingsmanagement en een accent op consultatie.
3. Een gezond financieel meerjarenbeleid.
4. Een hoogwaardige dienstverlening: digitaal waar het kan, persoonlijk als het moet.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten

Activiteit 1

Het implementeren van een strategische personeelsplanning zodat de organisatie toekomstbestendig en weerbaar is. Hierdoor kunnen we tijdig anticiperen op ontwikkelingen in de samenleving.

Activiteit 1: Stand van zaken

De basis voor een strategische personeelsplanning wordt gelegd. Afdelingsplannen zijn opgesteld. Deze plannen kennen een cyclus van twee jaar. Daarnaast is inzichtelijk gemaakt welke opgaven in de planning staan voor de komende jaren en welke expertise nodig is. De HR-cijfers geven ons inzicht in de verwachtte personeelsontwikkeling de komende jaren.

Activiteit 2

Het benutten van de uitkomsten van het Medewerkers tevredenheidsonderzoek (MTO).

Activiteit 2: Stand van zaken

Het MTO is in maart afgerond. De resultaten van het MTO hebben ons inzicht gegeven in de punten waar medewerkers minder tevreden over zijn. Het inzetten van gerichte acties op deze punten gaat ons helpen in de verdere ontwikkeling van de organisatie. Deze acties worden in de loop van 2025 en in 2026 uitgevoerd.

Activiteit 3

Initiatieven van bewoners worden aangemoedigd. Wij faciliteren daar waar mogelijke dan wel wenselijk.

Activiteit 3: Stand van zaken

Voor het opstellen van het afvalbeleid zijn de inwoners middels een enquête geconsulteerd. De resultaten van deze enquête worden voor de zomer gepubliceerd. Sportservice inventariseert samen met de verenigingen welke sport attributen nodig zijn voor de uitoefening van de verschillende sporten.

Activiteit 4

Op basis van het in 2024 uitgevoerde onderzoek en de uitwerking hiervan voert het college de verbetering van de participatie door. Hier geen uitgebreide visie, maar een heldere aanpak op diverse beleidsterreinen en publieke functies.

Activiteit 4: Stand van zaken

Het plan van aanpak voor het opstellen van een participatieverordening wordt opgesteld. De planning is om in het derde kwartaal van 2025 het plan van aanpak gereed te hebben.

Activiteit 5

Zorg dragen dat wij bij burgerparticipatie steeds duidelijkheid bieden over de reikwijdte (kaders). Dit wordt gedaan aan de hand van de kaders die in de uitwerking van dit onderwerp in 2024 zijn beschreven.

Activiteit 5: Stand van zaken

Zie toelichting onder punt 4.

Activiteit 6

Het college streeft ernaar de raad jaarlijks een structureel sluitende meerjarenbegroting aan te bieden.

Activiteit 6: Stand van zaken

De begroting is meerjarig sluitend.

Activiteit 7

Structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten.

Activiteit 7: Stand van zaken

In lijn met het streven naar een gezonde financiële positie, is het uitgangspunt dat structurele uitgaven gedekt worden door structurele inkomsten. Dit uitgangspunt staat onder druk. De jaarrekening 2024 toont aan dat er geen sprake is van structureel evenwicht. De structurele baten zijn op dit moment lager dan de structurele lasten. De verwachting is dat dit beeld zich ook in 2025 voortzet. Het college blijft inzetten op het realiseren van structureel evenwicht door het treffen van maatregelen in aanloop naar de begroting 2026.

Activiteit 8

Wij zorgen voor een optimale dienstverlening. Vanuit het programma Dienstverlening en het Strategisch Plan Informatievoorziening worden verschillen acties uitgevoerd:

a. De implementatie van zaakgericht/procesmatig werken en de Moderne Digitale Werkplek. De focus ligt op een gebruiksvriendelijke en veilige informatievoorziening. Hiermee hebben onze inwoners/ondernemers en de organisatie snel toegang tot informatie én kan informatie efficiënt worden uitgewisseld.
b. De digitale kanalen voor onze aanvragen en bezwaarschriften aanpassen zodat we voldoen aan de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv).
c. Werkafspraken maken over telefonische bereikbaarheid.

d. Optimaliseren van de elektronische dienstverlening en uitbreiden van het aantal producten dat via (e-)dienstverlening kan worden aangevraagd.
e. Zorgdragen dat de website voldoet aan de vereisten, zoals gesteld in het Besluit digitale toegankelijkheid overheid en dat de informatie op de website actueel is.
f. Registreren en monitoren van onze dienstverlening.

Activiteit 8: Stand van zaken

In 2025 is een start gemaakt met zaakgericht werken door de ingebruikname van het nieuwe zaaksysteem. Met het nieuwe zaaksysteem zetten we stappen in de digitalisering van onze dienstverlening. Dankzij deze digitalisering wordt het voor inwoners en ondernemers eenvoudiger om diensten aan te vragen en kunnen zij hun aanvraag 24/7 volgen op hun persoonlijke internetpagina. In de tweede helft van 2025 wordt de organisatie getraind in procesmatig werken. De aanpassing van de digitale kanalen hangt samen met de implementatie van het zaaksysteem. We lopen op schema om op 1 januari 2026 te voldoen aan de eisen die de Wmebv aan ons stelt. Dankzij het nieuwe zaaksysteem is het ook mogelijk om beter te monitoren en sturen op onze dienstverlening. Zo kunnen we vanaf april 2025 bijvoorbeeld de stand van zaken rondom de terugbelverzoeken inzien.
In 2024 zijn afspraken gemaakt over onze telefonische bereikbaarheid en deze afspraken worden continue onder de aandacht gebracht bij onze medewerkers.
In 2024 zijn de eerste e-diensten in gebruik genomen. Dit zijn onder andere het doorgeven van een verhuizing of overlijden. In 2025 wordt onderzocht welke e-diensten binnen het sociaal domein kunnen worden aangeschaft om onze dienstverlening verder te optimaliseren.
De website is in 2024 vernieuwd en voldoet daarmee aan de vereisten zoals gesteld in het Besluit digitale toegankelijkheid overheid. De informatie op de website is gedeeltelijk geactualiseerd. Dit is een doorlopend proces dat ook in 2025 opgepakt wordt.

Activiteit 9

Uitvoering geven aan en actualiseren van het Informatiebeleidsplan en het I-projectenplan. Daarbij is ‘beveiliging’ van gegevens en informatie evident. Ons uitgangspunt is op alle audits een voldoende te scoren. En daar waar we (inmiddels) voldoende scoren (met name informatiehuishouding en gemeentelijke financiën) doen we dat structureel.

Activiteit 9: Stand van zaken

In 2025 wordt de digitale moderne werkplek in gebruik genomen, zodat we onze diensten veiliger, efficiënter én plaats- en tijd onafhankelijk gaan leveren aan inwoners en bedrijven. Het project dat deze verandering teweegbrengt loopt binnen de planning en binnen budget.
Daarnaast is (blijft!) het verbeteren van de informatiebeveiliging onze aandacht hebben. Nu de contouren van de Cyberbeveiligingswet duidelijk zijn is gebleken dat, aanvullend aan de beveiligingsmaatregelen die al ingepland waren, er extra maatregelen nodig zijn.
Het derde speerpunt is het verbeteren van de kwaliteit van onze informatie. We maken in 2025 grote stappen daarin en zorgen ervoor dat we de kwaliteit van de informatie op het vereiste niveau zal blijven. Wanneer de verbeteringen zijn doorgevoerd kunnen we veel beter en preciezer dan nu sturen op basis van die data.

Activiteit 10

Het college faciliteert de raad op het actief grip houden op regionale samenwerking/verbonden partijen. De opgeleverde inventarisatie en het daaropvolgende Raadsinformatiedocument geeft ons daarbij houvast.

Activiteit 10: Stand van zaken

De beleidslijn waarin onder meer de criteria uit het coalitieakkoord worden toegepast bij uitbreiding en inkrimping van intergemeentelijke samenwerking is vastgelegd in een gewijzigde Nota Verbonden Partijen 2024. Het informeren van de raad door het college over de Verbonden Partijen is een continu proces. Dit vindt plaats bij urgente ontwikkeling door middel van een mondelinge toelichting tijdens de voorbereidende raad of de raadsvergadering en door middel van raadsstukken zoals RID en voorstellen over de P&C documenten betreffende Nota Verbonden Partijen.

Overhead

Omschrijving programma

Het programma Overhead richt zich op de kosten die gemoeid zijn met het ondersteunen van het primaire proces van de gemeente. Het betreft onder meer de uitgaven voor bedrijfsvoering, organisatieontwikkeling, ICT, huisvesting, juridische ondersteuning en interne advisering. Deze kosten dragen bij aan het mogelijk maken van een effectieve en efficiënte uitvoering van de gemeentelijke taken.

Wat willen we bereiken?

Gewenste maatschappelijke effecten

1. De gemeente is een faciliterende organisatie, dichtbij en toegankelijk, passend bij onze schaal. Opgaven worden waar nodig integraal aangepakt. Onze medewerkers, ondernemers én inwoners voelen en tonen meer en meer eigenaarschap.

Operationele doelstellingen

1. Informatie is betrouwbaar, beschikbaar en toegankelijk. Onze inwoners en ondernemers weten wat Waterland voor hen kan betekenen en krijgen overzicht in de status van lopende (aan)vragen en verzoeken.
2. Het werven en selecteren van de meest geschikte kandidaten voor onze gemeente.
3. Het vergroten van vaardigheden en kennis van medewerkers, waardoor zij effectiever kunnen bijdragen aan de organisatie en hun carrièrepotentieel volledig kunnen benutten.
4. Versterken van de grip op verbonden partijen.
5. Iedereen mag kunnen rekenen op een dienstbare overheid die oog heeft voor de menselijke maat conform de 'Wet versterking waarborgfunctie Algemene wet bijstand (Awb)'.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten

Activiteit 1

Vanuit het programma Dienstverlening en het Strategisch Plan Informatievoorziening worden zaakgericht/procesmatig werken en de Moderne Digitale Werkplek geïmplementeerd. De focus ligt op een gebruiksvriendelijke en veilige informatievoorziening. Hiermee hebben onze inwoners/ondernemers en de organisatie snel toegang tot informatie én kan informatie efficiënt worden uitgewisseld.

Activiteit 1: Stand van zaken

In 2025 is een start gemaakt met zaakgericht werken door de ingebruikname van het nieuwe zaaksysteem. Met het nieuwe zaaksysteem zetten we stappen in de digitalisering van onze dienstverlening. Dankzij deze digitalisering wordt het voor inwoners en ondernemers eenvoudiger om diensten aan te vragen en kunnen zij hun aanvraag 24/7 volgen op hun persoonlijke internetpagina.

Activiteit 2

Het realiseren van een efficiënt en modern werving- en selectiebeleid en -proces.

Activiteit 2: Stand van zaken

Het beleidsplan is opgesteld. In dit plan is onder ander ons werkgeversmerk opgenomen. Het merk wordt als basis gebruikt voor het creëren van content voor onze ''werkenbijwaterland'' pagina. Deze pagina wordt medio dit jaar opgezet en ingericht. Ook wordt een Applicant Tracking System (ATS) geïmplementeerd. Door te werken met dit systeem kunnen we ons werving- en selectieproces digitaal efficiënter en effectiever inrichten, uitvoeren én professionaliseren.

Activiteit 3

Nieuwe medewerkers krijgen bij de on-boarding vaste trainingen zodat zij leren hoe een gemeente werkt en competenties kunnen door ontwikkelen (bestuurlijke advisering, projectmatig werken).

Activiteit 3: Stand van zaken

De trainingen worden periodiek gegeven aan (nieuwe) medewerkers. In januari-februari 2025 zijn de trainingen Projectmatig Werken en Hoe werkt de gemeente gegeven. De uitbreiding van het trainingsaanbod is gekoppeld aan de activiteit genoemd onder punt 4.

Activiteit 4

Het uitbreiden en aanbieden van een integraal lesaanbod met behulp van een geschikt Learning & Development (L&D) Platform.

Activiteit 4: Stand van zaken

Dit project staat ingepland voor het derde kwartaal van 2025.

Activiteit 5

Het actualiseren van de nota Verbonden Partijen waarbij de vier criteria voor samenwerking, als genoemd in het coalitieakkoord verwerkt zijn.

Activiteit 5: Stand van zaken

De beleidslijn waarin onder meer de criteria uit het coalitieakkoord worden toegepast bij uitbreiding en inkrimping van intergemeentelijke samenwerking is vastgelegd in een gewijzigde Nota Verbonden Partijen 2024.

Activiteit 6

Bewustwordingsstappen zetten als het gaat om dienstverlening/communicatie in het kader van de Wet versterking waarborgfunctie Awb.

Activiteit 6: Stand van zaken

Deze wet gaat uit van de menselijke maat en laagdrempelige contact bevorderen door overheden. De verbetering van de dienstverlening/communicatie valt onder het programma Dienstverlening. Hierin worden acties ondernomen om de bewustwording binnen de organisatie te vergroten. De ingangsdatum van deze wet is nog niet bekend.

II. Ontwikkelingen per programma

1. Ruimtelijk domein

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2025			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028
Geraamd resultaat vóór VJN*	**7.250**	**2.907**	**4.344-**	**4.244-**	**4.066-**	**4.066-**
Effecten jaarrekening 2024	182	-	182-	-	-	-
Nr. Onderdeel Omschrijving						
1 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	182	-	182-	-	-	-
Technische correcties	39-	-	39	39	39	39
Nr. Onderdeel Omschrijving						
2 1.01 Veiligheid	39-	-	39	39	39	39
Autonome ontwikkelingen	2.426	4.448	2.021	137-	96-	108-
Nr. Onderdeel Omschrijving						
3 1.01 Veiligheid	63	-	63-	27-	27-	27-
4 1.02 Economie en toerisme	43	-	43-	43-	43-	43-
5 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	2.321	4.448	2.127	67-	26-	38-
Totaal mutaties VJN	**2.570**	**4.448**	**1.878**	**98-**	**57-**	**69-**
Geraamd resultaat na VJN	**9.820**	**7.354**	**2.466-**	**4.342-**	**4.123-**	**4.134-**

* stand tot en met raadsvergadering 10 april 2025

Toelichting effecten jaarrekening 2024

1. Programmaonderdeel 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen

   Lasten

   De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

   - het project Aanpak Project Omgevingsplan Waterland is nog niet afgerond. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve);
   - het budget voor onderzoek ten behoeve van de woningbouwtaakstelling in 2024 is niet volledig besteed. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve);
   - voor het invoeren van de omgevingsvisie worden nog kosten verwacht. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve).

Toelichting technische correcties

2. Programmaonderdeel 1.01 Veiligheid

   Lasten

   De verlaging van de lasten wordt veroorzaakt de kosten die nu bij veiligheid begroot zijn worden overgezet naar gezondheid (programmaonderdeel 3.03).

Toelichting autonome ontwikkelingen

3. Programmaonderdeel 1.01 Veiligheid

   Lasten

   De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

   - de gemeentelijke bijdrage voor het bestuurlijk toezicht is door indexatie verhoogd;
   - er is een nieuwe applicatie voor handhaving in gebruik genomen;
   - er moet onderhoud gepleegd worden aan de brandkranen. Deze incidentele kosten worden onttrokken aan de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve.

4. Programmaonderdeel 1.02 Economie en toerisme

   Lasten

   De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

   - het terughalen van het budget voor de stimulering van economische activiteiten. Hiermee kan de gemeente weer bijdragen aan economische activiteiten zoals een Startersloket en Waterland Werkt. Daarnaast biedt het budget ruimte om economische activiteiten te stimuleren;
   - gedeeltelijk door het opplussen van het budget voor subsidie aan Stichting Promotie Waterland. Zonder deze verhoging houdt Stichting Promotie Waterland op met bestaan. De verdere verhoging biedt ruimte voor verdere stimulering van toeristische activiteiten zoals sterkere promotie en marketing, de aanpak van illegale toeristische verhuur en de verbetering van de toeristische bebording;
   - het terugplaatsen van toiletten volgens de aangenomen motie 419-3.

5. Programmaonderdeel 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen

   Lasten

   De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

   - de kosten voor de aankoop van de appartementen aan de Kohnstammlocatie zijn overgezet naar 2025, omdat het vooruitbetaalde kosten zijn geweest in 2024;
   - na het in werking treden van de Omgevingswet in 2024 is in de loop van dat jaar exact in beeld gekomen welke kosten qua software de Omgevingswet met zich mee brengt.
   - de actualisatie van de omgevingsvisie

   Baten

   De verhoging van de baten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

   - de inkomsten van de appartementen aan de Kohnstammlocatie worden in 2025 verwacht;
   - de inkomsten van het woningbouwproject op Marken pas in 2025 worden verwacht in plaats van in 2024.

2. Openbaar domein

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2025			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028
Geraamd resultaat vóór VJN*	**12.726**	**5.946**	**6.780-**	**6.571-**	**6.597-**	**6.512-**
Effecten jaarrekening 2024	405	-	405-	-	-	-
Nr. Onderdeel Omschrijving						
6 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	201	-	201-	-	-	-
7 2.03 Milieu	204	-	204-	-	-	-
Technische correcties	15-	-	15	-	-	-
Nr. Onderdeel Omschrijving						
2.02 Sport, cultuur en recreatie	15-	-	15	-	-	-
Autonome ontwikkelingen	590	2-	592-	49-	190-	170-
Nr. Onderdeel Omschrijving						
8 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	797	8-	805-	25-	38-	19-
9 2.02 Sport, cultuur en recreatie	134-	6	140	36-	164-	164-
10 2.03 Milieu	73-	-	73	12	12	12
Totaal mutaties VJN	**980**	**2-**	**982-**	**49-**	**190-**	**170-**
Geraamd resultaat na VJN	**13.706**	**5.944**	**7.762-**	**6.620-**	**6.787-**	**6.683-**

* stand tot en met raadsvergadering 10 april 2025

Toelichting effecten jaarrekening 2024

6. Programmaonderdeel 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat

   Lasten

   De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat vanuit het coalitieakkoord incidenteel budget beschikbaar is gesteld voor maatregelen om verkeersknelpunten in de gemeente aan te pakken. De maatregelen moeten nog worden uitgevoerd. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve).

7. Programmaonderdeel 2.03 Milieu

   Lasten

   De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

   - het bedrag voor subsidies aan inwoners, voor onder andere isolatie in het kader van duurzaamheid, nog niet volledig is besteed. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve);
   - het budget voor de gemeentelijke subsidie op warmtescans is niet helemaal besteed. Er zijn verplichtingen aangegaan om in 2025 nog activiteiten hiervoor te verrichten tot het scanseizoen eindigt en een eindafrekening volgt. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve);

Toelichting autonome ontwikkelingen

8. Programmaonderdeel 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat

   Lasten

   De verlaging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

   - Het gebruik van de applicaties voor het beheer van de openbare ruimte wordt beter verdeeld;
   - de actualisatie van de kapitaallasten.

   Daarentegen verhogen de lasten door de volgende mutaties:

   - de kosten voor het verwerken van veegvuil zijn toegenomen, mede doordat er meer veegvuil wordt afgevoerd vanwege de aanleg van glasvezel;
   - de onderhoudsvoorzieningen voor oevers, wegen en civiele kunstwerken worden gevormd. De incidentele lasten worden gedekt vanuit de algemene reserve (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve).

9. Programmaonderdeel 2.02 Sport, cultuur en recreatie

   Lasten

   De verlaging van de lasten wordt veroorzaakt door de actualisatie van de kapitaallasten.

   Daarentegen verhogen de lasten door de volgende mutaties:

   - de kosten met betrekking tot het wagenpark zijn toegenomen. Dit komt deels door de stijging van de verzekeringspremie, brandstof en MRB en deels doordat een aantal leaseauto's over zullen worden genomen en dus in eigendom komen;
   - op advies van de verzekeraar wordt er een container aangeschaft voor de opslag van accu's en batterijen. Deze incidentele kosten worden onttrokken aan de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve;
   - er worden laadpalen (op de gemeentewerf) aangeschaft ten behoeve van het opladen van elektrische voertuigen, deze incidentele kosten worden onttrokken aan de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve;
   - de tarieven voor schoonmaakonderhoud bij gebouw sporthal 't Spil zijn geïndexeerd over de afgelopen 5 jaar;
   - de energiekosten voor het zwembad zijn hoger doordat er volgend jaar een nieuwe aanbesteding is zijn deze extra lasten incidenteel opgenomen en worden deze kosten onttrokken aan de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve;
   - de stijging van de schoonmaakkosten voor de gymzalen.

10. Programmaonderdeel 2.03 Milieu

    Lasten

    De verlaging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

    - het gebruik van de applicaties voor het beheer van de openbare ruimte wordt beter verdeeld voor dit programmaonderdeel zijn de lasten lager;
    - de actualisatie kapitaallasten.

3. Sociaal domein

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)			Mutaties begroting 2025			Mutaties meerjarenraming		
			Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028
Geraamd resultaat vóór VJN*			**21.426**	**4.193**	**17.234-**	**16.119-**	**16.183-**	**16.364-**
Effecten jaarrekening 2024			69	-	69-	-	-	-
Nr.	Onderdeel	Omschrijving						
11	3.01	Onderwijs	50	-	50-	-	-	-
12	3.02	Sociale voorzieningen	19	-	19-	-	-	-
Technische correcties			24	-	24-	9-	9-	9-
Nr.	Onderdeel	Omschrijving						
13	3.02	Sociale voorzieningen	15-	-	15	30	30	30
14	3.03	Volksgezondheid	39	-	39-	39-	39-	39-
Autonome ontwikkelingen			4.437	6.155	1.718	630-	456-	456-
Nr.	Onderdeel	Omschrijving						
15	3.01	Onderwijs	77-	-	77	31	31	30
16	3.02	Sociale voorzieningen	4.498	6.155	1.656	646-	471-	471-
	3.03	Volksgezondheid	15	-	15-	15-	15-	15-
Nieuw beleid			10	-	10-	10-	10-	-
Nr.	Onderdeel	Omschrijving						
	3.02	Sociale voorzieningen	10	-	10-	10-	10-	-
Totaal mutaties VJN			**4.540**	**6.155**	**1.615**	**649-**	**475-**	**465-**
Geraamd resultaat na VJN			**25.966**	**10.347**	**15.619-**	**16.769-**	**16.658-**	**16.828-**

* stand tot en met raadsvergadering 10 april 2025

Toelichting effecten jaarrekening 2024

11. Programmaonderdeel 3.01 Onderwijs

    Lasten

    De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat het opstellen van het Integraal huisvestingsplan is uitgesteld naar 2025 in verband met personele wisselingen. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve).

12. Programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen

    Lasten

    De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt, doordat het budget voor de pilot voor ondersteuning inburgeraars nog niet volledig is afgerond, omdat een deel van de trajecten pas later ingezet kon worden. De kosten voor deze trajecten worden in 2025 nog gemaakt. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve).

Toelichting technische correcties

13. Programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen
    Lasten
    De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat een deel van de kosten voor sportbevordering (programmaonderdeel 2.02) is overgedragen aan het jeugdsportfonds.
    Daarentegen verlagen de lasten doordat de uitvoering van beheerstaken van de Bolder bij de gemeente zijn gekomen is een deel van de kosten overgezet naar het programmaonderdeel 6.01 Overhead).

14. Programmaonderdeel 3.03 Volksgezondheid
    Lasten
    - De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat kosten die nu bij veiligheid begroot zijn (programmaonderdeel 1.01)worden overgezet naar dit programmaonderdeel.

Toelichting autonome ontwikkelingen

15. Programmaonderdeel 3.01 Onderwijs
    Lasten
    De wijziging van de lasten wordt veroorzaakt door de actualisatie van de kapitaallasten.

16. Programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen
    Lasten
    De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:
    - de korting op het jeugdbudget van het gemeentefonds is teruggedraaid. Hierdoor kan ook de ingeboekte korting op het jeugdbudget worden teruggedraaid;
    - het prijsniveau van de softwarekosten is gestegen;
    - uitgaven ten laste van de specifieke uitkering inburgering en onderwijsroute;
    - de subsidie van Vluchtelingenwerk wordt verhoogd ivm de verhoogde taakstelling voor de begeleiding van statushouders;
    - het aantal personen voor loonkostensubsidie is hoger;
    - het aantal personen met een bijstandsuitkering is gestegen;
    - het aantal mensen met een PGB indicatie is gestegen;
    - het aantal cliënten voor de jeugdzorg segment B niet duurzaam is hoger;
    - er een stijging van de trajectprijs is voor de kinderbescherming;
    - voor het Ouderinitiatief Boeglijn is inzet nodig voor de indicaties van de bewoners. Hiervoor is samenwerking het verschillende partners nodig;
    - de kosten voor de opvang van Oekraïners. Deze incidentele kosten worden onttrokken aan de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve;
    - in 2024 zijn we een pilot met NewBees begonnen voor het vormgeven van participatietrajecten voor inburgeraars. Deze pilot willen we verlengen tot het eind van 2025. Deze incidentele kosten worden onttrokken aan de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve;
    - voor indicaties voor de bewoners is inzet nodig in samenwerking met verschillende partners. Deze incidentele kosten worden onttrokken aan de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve;
    - voor de jeugdzorg in het lokale verblijf zijn meer cliënten. Deze incidentele kosten worden onttrokken aan de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve;
    - er is een opdracht verstrekt voor inzet in de regio voorsorterend op wettelijke regelingen (o.a. Toekomstscenario en inkoop specialistischt jeugdhulp). Deze incidentele kosten worden onttrokken aan de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve;

Daarentegen verlagen de lasten door de volgende mutaties:

- er zijn minder personen gedetacheerd met een arbeidsbeperking;
- de actualisatie kapitaallasten.

Baten

De verhoging van de baten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- door het Rijk is de Gebundelde uitkering (BUIG) uitkering voor 2024 hoger vastgesteld;
- de specifieke uitkering voor inburgering;
- er wordt een vergoeding ontvangen voor een extra WSW medewerker die in dienst is gekomen;
- van het Rijk wordt een bedrag ontvangen voor de opvang van Oekraïners. Deze incidentele inkomst wordt gestort in de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 mutaties algemene reserve.

Daarentegen verlagen de baten door de volgende mutaties:

- er zijn minder mensen met een Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) indicatie gedetacheerd waardoor de vergoeding voor de kosten van personeel lager zijn;
- de eigen bijdrage voor de Wmo wordt in 2026 nog niet ingevoerd, dit zal in 2027 gebeuren. Deze incidentele lagere lasten worden onttrokken aan de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve.

4. Bestuur

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2025			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028
Geraamd resultaat vóór VJN*	**2.602**	**375**	**2.228-**	**2.211-**	**2.214-**	**2.214-**
Effecten jaarrekening 2024	16	-	16-	-	-	-
Nr. Onderdeel Omschrijving						
17 4.01 Bestuur	16	-	16-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen	66	27	39-	61-	80-	80-
Nr. Onderdeel Omschrijving						
18 4.01 Bestuur	66	27	39-	61-	80-	80-
Totaal mutaties VJN	**82**	**27**	**55-**	**61-**	**80-**	**80-**
Geraamd resultaat na VJN	**2.684**	**402**	**2.282-**	**2.272-**	**2.294-**	**2.294-**

* stand tot en met raadsvergadering 10 april 2025

Toelichting effecten jaarrekening 2024

17. Programmaonderdeel 4.01 Bestuur

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt de volgende mutaties:

- het budget voor extra onderzoekskosten voor de rekenkamercommissie is in november 2024 beschikbaar gekomen hierdoor is dit bedrag in 2024 nog volledig niet besteed. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve);
- de beschikbare (geoormerkte) gelden voor regionale activiteiten worden vanaf 2017 uitgegeven over meerdere jaren. Er worden ook in 2025 activiteiten uitgevoerd van dit budget. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve).

Toelichting autonome ontwikkelingen

18. Programmaonderdeel 4.01 Bestuur

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- er is een hogere dotatie aan de voorziening wachtgeld nodig;
- in het kader van het project verSaaSing wordt in 2025 de applicatie Centric Burgerzaken vanuit de cloud geleverd door de leverancier. Dit brengt vanaf 2026 hogere structurele kosten met zich mee dan begroot;
- de piek in aanvragen voor paspoorten;
- in verband met re-integratie van een medewerker is bemiddeling naar werk nodig. Deze incidentele kosten worden onttrokken aan de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve;
- op verzoek van het ministerie van Binnenlandse zaken voert een door hen ingehuurd onderzoeksbureau een onderzoek uit naar de overdrachtswaarde van de pensioenen voor politieke ambtsdragers vanuit gemeenten naar de Stichting Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) per 1 januari 2028. Deze incidentele kosten worden onttrokken aan de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve.

Baten
De verhoging van de baten wordt veroorzaakt door de extra piek in aanvragen voor paspoorten.

5. Algemene dekkingsmiddelen

Programmaomschrijving (bedrag x € 1.000)			Mutaties begroting 2025			Mutaties meerjarenraming		
			Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028
Geraamd resultaat vóór VJN*			**353**	**39.390**	**39.038**	**37.466**	**37.583**	**37.664**
Autonome ontwikkelingen			34	416	382	846	1.062	1.076
Nr.	Onderdeel	Omschrijving						
	5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	5	-	5-	5-	5-	5-
19	5.03	Algemene uitkering	-	281	281	709	922	974
20	5.04	Saldo van financieringsfunctie	-	135	135	135	135	135
21	5.05	Overige algemene dekkingsmiddelen	30	-	30-	6	10	28-
Totaal mutaties VJN			**34**	**416**	**382**	**846**	**1.062**	**1.076**
Geraamd resultaat na VJN			**387**	**39.806**	**39.419**	**38.311**	**38.646**	**38.740**

* stand tot en met raadsvergadering 10 april 2025

Toelichting autonome ontwikkelingen

19. Programmaonderdeel 5.03 Algemene uitkering
    Baten
    De verhoging van de baten wordt veroorzaakt, doordat de inkomsten van de september en decembercirculaire zijn verwerkt.

20. Programmaonderdeel 5.04 Saldo van financieringsfunctie
    Baten
    De verhoging van de baten wordt veroorzaakt, doordat er hogere rente-inkomsten zijn door het hogere saldo van het schatkistbankieren.

21. Programmaonderdeel 5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen
    Lasten
    De wijziging in de lasten wordt veroorzaakt, door de actualisatie van de kapitaallasten.

6. Overhead

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2025			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028
Geraamd resultaat vóór VJN*	**9.253**	**57**	**9.196-**	**9.223-**	**9.275-**	**9.217-**
Effecten jaarrekening 2024	300	-	300-	-	-	-
Nr. Onderdeel Omschrijving						
22 6.01 Overhead	300	-	300-	-	-	-
Technische correcties	30	-	30-	30-	30-	30-
Nr. Onderdeel Omschrijving						
23 6.01 Overhead	30	-	30-	30-	30-	30-
Autonome ontwikkelingen	7	-	7-	219-	237-	236-
Nr. Onderdeel Omschrijving						
24 6.01 Overhead	7	-	7-	219-	237-	236-
Totaal mutaties VJN	**338**	**-**	**338-**	**249-**	**267-**	**266-**
Geraamd resultaat na VJN	**9.590**	**57**	**9.533-**	**9.473-**	**9.543-**	**9.483-**

* stand tot en met raadsvergadering 10 april 2025

Toelichting effecten jaarrekening 2024

22. Programmaonderdeel 6.01 Overhead

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- het programma dienstverlening verder uitvoeren. Er worden ook in 2025 activiteiten uitgevoerd van dit budget. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve);
- het StrategischPersoneelsPlan is een meerjarig proces in het kader van de organisatieontwikkeling. Er worden ook in 2024 activiteiten uitgevoerd van dit budget. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve);
- de onderzoeken en plan van aanpak inzake het arbobeleid zijn in 2024 uitgevoerd en opgesteld. Implementatie en uitvoering vinden plaats in 2025. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve);
- de voorbereidingen voor het project cyberbeveiliging zijn in 2024 gestart. Implementatie en uitvoering staan gepland voor 2025. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve).

Toelichting technische correcties

23. Programmaonderdeel 6.01 Overhead

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat de uitvoering van beheerstaken van de Bolder bij de gemeente zijn gekomen is een deel van de kosten overgezet van programmaonderdeel 3.01 naar dit programmaonderdeel

Toelichting autonome ontwikkelingen

24. Programmaonderdeel 6.01 Overhead

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- er wordt actiever ingezet op het werven van personeel en arbeidscampagnes voeren. Hierdoor kan de gemeente zich als werkgever beter profileren op de arbeidsmarkt;
- door diverse complexe casuïstiek en adviesopdrachten is het wenselijk om kosten voor een arbeidsrecht advocaat op te nemen in de begroting;
- de auditkosten zijn verhoogd, doordat de gemeente van 1 Digid aansluiting naar 4 aansluitingen moet. Tevens is externe expertise nodig voor informatiebeveiligingsvraagstukken;
- in het kader van het project verSaaSing wordt in 2025 de applicatie My-Lex vanuit de cloud geleverd door de leverancier. Dit brengt hogere structurele kosten met zich mee;
- ten behoeve van de optimalisatie van de P&C cyclus wordt in 2025 een P&C tool ingericht en in gebruik genomen. Dit betreft de implementatiekosten van die tool. Deze incidentele kosten worden onttrokken aan de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve;
- ten behoeve van de optimalisatie van de P&C cyclus wordt in 2025 een P&C tool ingericht en in gebruik genomen;
- om te voldoen aan de wetgeving op het gebied van Informatiebeveiliging is het noodzakelijk dat wij een separate backup voorziening inrichten voor onze Microsoft Cloud omgeving;
- in het kader van het project verSaaSing wordt in 2025 de applicatie Centric Key2Financiën en Key2Datadistributie vanuit de cloud geleverd door de leverancier. Dit brengt vanaf 2026 hogere structurele kosten met zich mee dan begroot;
- het gedeeltelijk terugdraaien van de bezuiniging voor vakliteratuur omdat deze niet te realiseren is;
- door het tot tweemaal toe herstarten van de migratie van het oude naar het nieuwe zaaksysteem, deze incidentele kosten worden onttrokken aan de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve;
- in 2026 is het noodzakelijk dat er nieuwe koffieautomaten worden aangeschaft, deze incidentele kosten worden onttrokken aan de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve;
- ondersteuning voor het inrichten van ons nieuwe Information Security Management System (ISMS). Naast de software aanschaffen moet deze ook gevuld worden en worden ingericht. Deze incidentele kosten worden onttrokken aan de algemene reserve. Zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve;
- de Onroerendezaakbelasting (OZB) voor het gemeentehuis is niet begroot;
- door ziekte, verlof, uitdiensttreding en projecten is een hoger bedrag voor inhuur nodig om de dagelijkse taken uit te kunnen voeren. Deze incidentele kosten worden onttrokken aan de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve.

Daarentegen verlagen de lasten door de actualisatie kapitaallasten. Deze incidentele kosten worden gestort in de algemene reserve zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve.

7. Vennootschapsbelasting

Geen mutaties.

8. Onvoorzien

Geen mutaties

9. Reserves

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2025			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028
Geraamd resultaat vóór VJN*	**630**	**1.689**	**1.059**	**1.059**	**1.159**	**1.092**
Effecten jaarrekening 2024	-	973	973	-	-	-
Nr. Onderdeel Omschrijving						
25 0.101 Mutaties algemene reserve	-	973	973	-	-	-
Autonome ontwikkelingen	7.260	3.626	3.634-	246	-	-
Nr. Onderdeel Omschrijving						
26 0.101 Mutaties algemene reserve	7.260	3.626	3.634-	246	-	-
Totaal mutaties VJN	**7.260**	**4.599**	**2.661-**	**246**	**-**	**-**
Geraamd resultaat na VJN	**7.890**	**6.288**	**1.602-**	**1.306**	**1.159**	**1.092**

* stand tot en met raadsvergadering 10 april 2025

Toelichting effecten jaarrekening 2024

25. Programmaonderdeel 9.01 Reserves

De onttrekkingen uit de algemene reserve betreffen de overhevelingsvoorstellen, zoals deze in de jaarrekening zijn aangegeven. Een korte omschrijving waar onderstaande mutaties betrekking op hebben:

- het meerjarig Plan van Aanpak project omgevingsplan Waterland (zie programmaonderdeel 1.03 economie en toerisme);
- onderzoek naar de taakstelling woningbouw (zie programmaonderdeel 1.03 economie en toerisme);
- het invoeren van de omgevingsvisie (zie programmaonderdeel 1.03 economie en toerisme);
- oplossen verkeersknelpunten (zie programmaonderdeel 2.01 Verkeer vervoer en waterstaat);
- het geven van subsidie aan inwoners inzake duurzaamheid (zie programmaonderdeel 2.03 Milieu);
- het opstellen van het integraal huisvestingsplan (zie programmonderdeel 3.01 Onderwijs);
- de pilot inburgering is nog niet afgerond (zie programmaonderdeel 3.02 sociale voorzieningen);
- activiteiten inzake geoormerkte gelden voor regionale activiteiten (zie programmonderdeel 4.01 Bestuur);
- verder uitwerken van het programma dienstverlening (zie programmaonderdeel 6.01 Overhead);
- het meerjarig personeelsplan voortzetten (zie programmonderdeel 6.01 Overhead);
- het onderzoek en plan van aanpak voor arbobeleid verder uitvoeren (zie programmonderdeel 6.01 Overhead);
- implementatie en uitvoering van het project cyberbeveiliging (zie programmonderdeel 6.01 Overhead).

Toelichting autonome ontwikkelingen

26. Programmaonderdeel 9.01 Reserves

De onttrekkingen uit de algemene reserve betreffen de volgende mutaties:

- er moet onderhoud gepleegd worden aan de brandkranen (zie programmaonderdeel 1.01 Veiligheid);
- de onderhoudsvoorzieningen voor oevers, wegen en civiele kunstwerken worden gevormd (zie programmaonderdeel 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat);
- op advies van de verzekeraar wordt er een container aangeschaft voor de opslag van accu's en batterijen (zie programmaonderdeel 2.02 Sport, cultuur en recreatie);
- er worden laadpalen aangeschaft ten behoeve van het opladen van elektrische voertuigen (zie programmaonderdeel 2.02 Sport, cultuur en recreatie);
- de kosten voor de opvang van Oekraïners (zie programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen);
- de energiekosten voor het zwembad zijn hoger, doordat er volgend jaar een nieuwe aanbesteding is, zijn deze extra lasten incidenteel opgenomen (zie programmaonderdeel 2.02 Sport, cultuur en recreatie);
- in 2024 zijn we een pilot met NewBees begonnen voor het vormgeven van participatietrajecten voor inburgeraars. Deze pilot willen we verlengen tot het eind van 2025 (zie programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen);
- voor indicaties voor de bewoners is inzet nodig in samenwerking met verschillende partners. (zie programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen);
- voor de jeugdzorg in het lokale verblijf zijn meer cliënten (zie programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen);
- de eigen bijdrage voor de Wmo wordt in 2026 nog niet ingevoerd (zie programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen);
- er is een opdracht verstrekt voor inzet in de regio voorsorterend op wettelijke regelingen (oa. toekomstscenario en inkoop specialistischt jeugdhulp). (zie programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen)
- in verband met re-integratie van een medewerker, is bemiddeling naar werk nodig (zie programmaonderdeel 4.01 Bestuur);
- door het tot tweemaal toe herstarten van de migratie van het oude naar het nieuwe zaaksysteem (zie programmaonderdeel 6.01 Overhead);
- in 2026 is het noodzakelijk dat er nieuwe koffieautomaten worden aangeschaft (zie programma onderdeel 6.01 Overhead);
- ten behoeve van de optimalisatie van de P&C cyclus (vanuit het coalitieakkoord) wordt in 2025 een P&C tool ingericht en in gebruik genomen. Dit betreft de implementatiekosten van die tool (zie programmaonderdeel 6.01 Overhead);
- ondersteuning voor het inrichten van ons nieuwe ISMS. Naast de software aanschaffen moet deze ook gevuld worden en worden ingericht (zie programmaonderdeel 6.01 Overhead);
- door ziekte, verlof, uitdiensttreding en projecten is een hoger bedrag voor inhuur nodig om de dagelijkse taken uit te kunnen voeren (zie programmaonderdeel 6.01 Overhead);
- actualisatie kapitaallasten.

De stortingen in de algemene reserve betreffen de volgende mutaties:

- door het Rijk wordt een bedrag ontvangen voor de opvang van de Oekraïners (zie programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen);
- de inkomsten van het woningbouwproject op Marken pas in 2025 worden verwacht in plaats van in 2024.

III. Begroting 2025-2028

Hieronder een overzicht van de begroting voor het jaar 2025 en de meerjarenraming voor de drie daarop volgende jaren na verwerking van de hiervoor in hoofdstuk II voorgestelde actualisatie.

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel (bedrag x € 1000)	Begroting 2025			Meerjarenraming		
		Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028
1.	**Ruimtelijk domein**	**9.820**	**7.354**	**2.466-**	**4.342-**	**4.123-**	**4.134-**
1.01	Veiligheid	2.951	34	2.917-	2.791-	2.789-	2.789-
1.02	Economie en toerisme	338	32	306-	304-	301-	301-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	6.531	7.288	757	1.248-	1.033-	1.045-
2.	**Openbaar domein**	**13.706**	**5.944**	**7.762-**	**6.620-**	**6.787-**	**6.683-**
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	5.109	658	4.452-	3.666-	3.765-	3.748-
2.02	Sport, cultuur en recreatie	3.740	437	3.303-	3.531-	3.598-	3.576-
2.03	Milieu	4.856	4.849	7-	577	576	641
3.	**Sociaal domein**	**25.966**	**10.347**	**15.619-**	**16.769-**	**16.658-**	**16.828-**
3.01	Onderwijs	1.732	119	1.612-	1.594-	1.590-	1.710-
3.02	Sociale voorzieningen	23.814	10.103	13.710-	14.881-	14.771-	14.822-
3.03	Volksgezondheid	421	125	296-	293-	297-	297-
4.	**Bestuur**	**2.684**	**402**	**2.282-**	**2.272-**	**2.294-**	**2.294-**
4.01	Bestuur	2.684	402	2.282-	2.272-	2.294-	2.294-
5.	**Algemene dekkingsmiddelen**	**387**	**39.806**	**39.419**	**38.311**	**38.646**	**38.740**
5.01	Dividend	4	220	216	215	215	214
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	371	6.230	5.860	5.860	5.860	5.860
5.03	Algemene uitkering	-	33.077	33.077	31.924	32.340	32.691
5.04	Saldo van financieringsfunctie	367	278	88-	135-	262-	512-
5.05	Overige dekkingsmiddelen	355-	-	355	448	493	487
6.	**Overhead**	**9.590**	**57**	**9.533-**	**9.473-**	**9.543-**	**9.483-**
6.01	Overhead	9.590	57	9.533-	9.473-	9.543-	9.483-
7.	**Vennootschapsbelasting**	**3**	**-**	**3-**	**3-**	**3-**	**3-**
7.01	Vennootschapsbelasting	3	-	3-	3-	3-	3-

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel (bedrag x € 1000)	Begroting 2025			Meerjarenraming		
		Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028
8.	**Onvoorzien**	**11**	**-**	**11-**	**50-**	**50-**	**50-**
8.01	Onvoorzien	11	-	11-	50-	50-	50-
	Totaal saldo baten en lasten	**62.167**	**63.911**	**1.744**	**1.217-**	**811-**	**736-**
9.	**Reserves**	**7.890**	**6.288**	**1.602-**	**1.306**	**1.159**	**1.092**
0.101	Mutaties algemene reserve	7.260	5.229	2.031-	246	100	100
0.125	Mutaties algemene reserve surplus	-	420	420	420	420	420
0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	50	50	50	50	50
0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	-	-	-	-	-
0.108	Mutaties reserve afschrijving nieuwbouw gemeentewerf	-	122	122	122	122	122
0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallatie	-	-	-	-	-	-
0.112	Mutaties reserve nieuwbouw de Verwondering	-	36	36	36	36	-
0.113	Mutaties reserve nieuwbouw sporthal	-	148	148	148	148	148
0.114	Mutaties reserve kapitaallasten IV Plan	-	220	220	220	220	189
0.121	Mutaties reserve kapitaallasten 2e SDOB veld	630	50	580-	50	50	50
0.123	Mutaties reserve kapitaallasten toplagen kunstgrasvelden	-	13	13	13	13	13
	Geraamd resultaat	**70.057**	**70.199**	**142**	**89**	**348**	**356**

IV. Stand van zaken kredieten

Omschrijving lopende kredieten (bedrag x € 1.000)	start afschr	afschr ter-mijn	soort activa	Bedrag krediet	Besteed 2025	Besteed t/m 2025	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2025	Waardever-meerd. & waardever-mind. 2025	Afschr. 2025	Boekwaarde 31-12-2025	Toegereken-de rente 2025	Kapitaal-lasten 2025	Kapitaal-lasten 2026	Kapitaal-lasten 2027	Kapitaal-lasten 2028
Programma 1. Ruimtelijk domein				**67**	**-**	**-**	**67**	**-**	**67**	**-**	**67**	**-**	**-**	**7**	**7**	**7**
Duurzaamheid brandweerkazerne Ilpendam	2026	10	ecn	67	-	-	67	-	67	-	67	-	-	7	7	7
Programma 2. Openbaar domein				**14.306**	**555**	**4.813**	**9.493**	**4.261**	**9.048**	**-**	**13.310**	**30**	**30**	**719**	**866**	**861**
Voorbereiding bouw sporthal Marijkeveld	2027	5	imm	741	7	226	515	219	522	-	741	2	2	5	153	152
Aanschaf minicontainers 2022	2026	10	ecn	71	-	7	64	7	64	-	71	0	0	8	8	8
Ondergrondse restafval containers 2022	2026	10	ecn	36	-	35	0	35	0	-	36	0	0	4	4	4
Kademuur Zereiderpad (Marken)	2026	40	mn	275	-	304	29-	275	-	-	275	2	2	9	9	9
Ondergrondse restafval containers 2023	2026	10	ecn	36	-	13	23	17	20	-	36	0	0	4	4	4
Aanleg atletiekveld 2023	2026	20	ecn	320	-	278	42	278	42	-	320	2	2	18	18	18
Aanpassing afvalinzameling binnenstad Monnickendam	2026	10	ecn	225	-	230	5-	225	-	-	225	2	2	24	24	24
Aanschaf minicontainers 2024	2026	10	ecn	76	-	-	76	-	76	-	76	-	-	8	8	8
Ondergrondse restafval containers 2024	2026	10	ecn	37	-	21	16	21	16	-	37	0	0	4	4	4
Ondergrondse wijkcontainers	2026	10	ecn	30	-	24	6	24	6	-	30	0	0	3	3	3
Voertuig Koppel civiel 1	2026	7	ecn	100	1	1	99	-	100	-	100	-	-	15	15	15
Voertuig Koppel civiel 2	2026	7	ecn	100	4	4	96	-	100	-	100	-	-	15	15	15
Voertuig Service team	2026	7	ecn	52	50	50	2	-	52	-	52	-	-	8	8	8
Maaier (werktuigdrager)	2026	7	ecn	150	3	147	3	143	7	-	150	1	1	22	22	22
Bus	2026	7	ecn	66	23	23	43	-	66	-	66	-	-	10	10	10
Vervanging toplaag kunstgrasveld Monnickendam	2026	10	ecn	377	-	327	49	327	49	-	377	2	2	40	40	40
Vervanging toplaag kunstgrasveld BiW	2026	10	ecn	353	-	325	28	325	28	-	353	2	2	38	38	37
Vervanging toplaag kunstgrasveld Ilpendam	2026	10	ecn	358	-	325	33	325	33	-	358	2	2	38	38	38
Vervanging toplaag kunstgrasveld Marken	2026	10	ecn	382	-	327	55	327	55	-	382	2	2	41	41	40
Vervanging Wilhelminabrug	2026	50	mn	160	-	96	64	139	21	-	160	1	1	4	4	4
2e Kunstgrasveld SDOB ondergrond	2026	20	ecn	200	-	326	126-	326	126-	-	200	2	2	11	11	11
2e Kunstgrasveld SDOB toplaag	2026	10	ecn	400	-	343	57	343	57	-	400	2	2	43	43	42
Fietspad Oudelandsdijkje	2026	30	ecn	79	-	24	55	24	55	-	79	0	0	3	3	3
Ondergrondse restafval containers 2025	2026	10	ecn	38	-	-	38	-	39	-	39	-	-	4	4	4
Personenauto 1	2026	5	ecn	33	-	-	33	-	34	-	34	-	-	7	7	7
Personenauto 2	2026	5	ecn	33	-	-	33	-	34	-	34	-	-	7	7	7
Personenauto 3	2026	5	ecn	33	-	-	33	-	34	-	34	-	-	7	7	7
Tractor	2026	7	ecn	65	-	-	65	-	66	-	66	-	-	10	10	10
Hevelleiding	2026	60	ecn	89	57	57	32	-	89	-	89	-	-	2	2	2
Fuutstraat GM en HWA	2026	60	ecn	380	3	3	378	-	380	-	380	-	-	9	9	9
Oevers | Monnickendam, Noordervesting	2026	50	mn	550	-	548	2	548	2	-	550	4	4	15	15	15
Civ. Kunstwerken | Monnickendam, Spaandersbank	2026	50	mn	117	-	-	117	-	117	-	117	-	-	3	3	3
Civ. Kunstwerken | BiW, lange brug Wagengouw	2026	30	mn	204	-	-	204	-	204	-	204	-	-	8	8	8
Civ. Kunstwerken | Marken, Juliana brug	2026	30	mn	110	-	-	110	-	110	-	110	-	-	4	4	4
Civ. Kunstwerken | Monnickendam, brug Opheve	2026	30	mn	100	-	-	100	-	100	-	100	-	-	4	4	4
Civ. Kunstwerken | Watergang, brug speelveldje	2026	30	mn	100	-	-	100	-	100	-	100	-	-	4	4	4
Wegen | Ilpendam, Fuutstraat	2026	30	mn	406	86	274	133	187	219	-	406	1	1	16	16	16
Wegen | BiW, Keerngouw	2026	30	mn	65	-	44	21	44	21	-	65	0	0	3	3	3
Voorbereiding Sportpark Markgouw	2026	5	imm	1.000	44	52	948	2-	2	-	-	0-	0-	-	-	-
Grondwatermeet netwerk	2026	20	ecn	200	8	8	192	-	200	-	200	-	-	11	11	11
Aanbrengen telemetrie hoofdgemalen 2025	2026	10	ecn	30	-	-	30	-	30	-	30	-	-	3	6	6

Omschrijving lopende kredieten (bedrag x € 1.000)	start afschr	afschr ter-mijn	soort activa	Bedrag krediet	Besteed 2025	Besteed t/m 2025	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2025	Waardever-meerd. & waardever-mind. 2025	Afschr. 2025	Boekwaarde 31-12-2025	Toegereken-de rente 2025	Kapitaal-lasten 2025	Kapitaal-lasten 2026	Kapitaal-lasten 2027	Kapitaal-lasten 2028
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2025	2026	60	ecn	626	-	-	626	-	626	-	626	-	-	15	15	15
Riolering Leohordijkstraat	2026	60	ecn	168	-	-	168	-	168	-	168	-	-	4	4	4
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2025	2026	75	ecn	97	-	-	97	-	97	-	97	-	-	2	2	2
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2025	2026	20	ecn	288	20	20	268	-	288	-	288	-	-	16	16	16
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2025	2026	60	ecn	86	-	-	86	-	86	-	86	-	-	2	2	2
Oevers | Monnickendam, fietspad gemeentehuis	2026	30	mn	358	-	-	358	-	358	-	358	-	-	14	14	14
Oevers | BiW, Wagengouw	2026	30	mn	53	-	-	53	-	53	-	53	-	-	2	2	2
Oevers | Monnickendam, Hemmeland	2026	30	mn	300	-	-	300	-	300	-	300	-	-	12	12	12
Oevers | Monnickendam, Bloemendaal	2026	30	mn	74	-	-	74	-	74	-	74	-	-	3	3	3
Oevers | Monnickendam, voetpad Bernhardbrug	2026	30	mn	89	-	-	89	-	89	-	89	-	-	4	4	4
Oevers | Watergang	2026	30	mn	381	-	-	381	-	381	-	381	-	-	15	15	15
Oevers | Marken, Kets	2026	30	mn	357	-	-	357	-	357	-	357	-	-	14	14	14
Oevers | Monnickendam, Nieuwe-/Oude Zijds Burgwal	2026	30	mn	500	-	-	500	-	500	-	500	-	-	20	20	20
Civ. kunstwerken | Monnickendam, brug tennisver.	2026	30	mn	96	-	-	96	-	96	-	96	-	-	4	4	4
Wegen | Watergang, OR omgeving Stiereveld	2026	30	mn	500	-	-	500	-	500	-	500	-	-	20	20	20
Wegen | Monnickendam, fietspad Pierebaan	2026	30	mn	413	-	-	413	-	413	-	413	-	-	17	17	16
Wegen | Monnickendam, Rozendaalstraat	2026	30	mn	144	-	-	144	-	144	-	144	-	-	6	6	6
Wegen | Zuiderwoude, Dorpsplein-Dorpsstraat	2026	30	mn	800	-	-	800	-	800	-	800	-	-	32	32	32
Wegen | Ilpendam, Dorpsstraat	2026	30	mn	148	-	-	148	-	148	-	148	-	-	6	6	6
Kademuur Beestenmarkt	2026	60	ecn	650	249	351	299	102	548	-	650	1	1	15	15	15
Programma 3. Sociaal domein				**4.252**	**3**	**3.856**	**396**	**3.496**	**756**	**-**	**4.252**	**24**	**24**	**102**	**102**	**101**
Nieuwbouw De Verwondering	2026	40	ecn	2.952	-	2.196	756	2.196	756	-	2.952	15	15	61	60	60
Verenigingsgebouw Galgeriet	2026	40	ecn	1.300	3	1.659	359-	1.300	-	-	1.300	9	9	42	41	41
Programma 5. Algemene dekkingsmiddelen				**257**	**73**	**220**	**37**	**183**	**73**	**-**	**257**	**1**	**1**	**2**	**2**	**3**
Aandelen InWest Regio B.V.	n.v.t.		fin	257	73	220	37	183	73	-	257	1	1	2	2	3
Programma 6. Overhead				**3.335**	**219**	**1.042**	**2.293**	**895**	**2.031**	**-**	**2.993**	**6**	**6**	**625**	**621**	**617**
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc. team Samenlev	2026	5	ecn	95	-	69	26	69	26	-	95	0	0	20	20	19
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc team Realisatie	2026	5	ecn	85	-	73	12	73	12	-	85	1	1	18	17	17
ICT Bedrijfsvoering	2026	5	ecn	213	-	50	163	118	68	-	186	1	1	44	44	43
ICT ontwikkeling 2024	2026	5	ecn	60	14	204	144-	53	-	-	60	0	0	12	12	12
Investeringen Wet open overheid 2024	2026	5	ecn	111	11	36	75	24	87	-	111	0	0	23	23	23
Investeringen IV 2024	2026	5	ecn	725	68	486	239	417	308	-	725	3	3	150	149	148
Investeringen Wet open overheid 2025	2026	5	ecn	111	-	-	111	-	113	-	113	-	-	23	23	23
Investeringen IV 2025	2026	5	ecn	350	-	-	350	-	32	-	32	-	-	7	7	7
ICT ontwikkeling 2025	2026	5	ecn	60	10	10	50	-	-	-	61	-	-	13	13	12
Dienstverlening 2025	2026	5	ecn	275	12	12	263	-	275	-	275	-	-	57	57	56
HR (SPP) 2025	2026	5	ecn	50	-	-	50	-	50	-	50	-	-	10	10	10
Moderne werkplek	2026	5	ecn	1.200	103	103	1.097	140	1.060	-	1.200	1	1	248	247	245
Totaal van de lopende kredieten				**22.216**	**73**	**802**	**13.073**	**8.836**	**11.975**	**-**	**20.878**	**62**	**62**	**1.455**	**1.598**	**1.588**

Omschrijving toekomstige kredieten (bedrag x € 1.000)	start afschr	afschr termijn	soort activa	Bedrag krediet	Boekwaarde 01-01-2025	Kapitaal-lasten 2025	Kapitaal-lasten 2026	Kapitaal-lasten 2027	Kapitaal-lasten 2028
Programma 2. Openbaar domein				**58.263**	**-**	**-**	**-**	**271**	**348**
Maaier Torro	2027	7	ecn	122	-	-	-	18	18
Veegwagen	2027	7	ecn	189	-	-	-	28	28
Voertuig Koppel groen 1	2027	7	ecn	50	-	-	-	8	8
Voertuig Koppel groen 2	2027	7	ecn	50	-	-	-	8	8
Voertuig Koppel groen 3	2027	7	ecn	50	-	-	-	8	8
Voertuig Koppel groen 4	2027	7	ecn	50	-	-	-	8	8
Riolering Akkerstraat en Hoogkamplaan	2027	60	ecn	142	-	-	-	3	3
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2026	2027	60	ecn	866	-	-	-	20	20
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2026	2027	20	ecn	288	-	-	-	16	16
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2026	2027	60	ecn	86	-	-	-	2	2
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2026	2027	75	ecn	97	-	-	-	2	2
Oevers | Marken, Hoogkamplaan	2027	30	mn	328	-	-	-	13	13
Oevers | Marken, Het Trefpunt	2027	30	mn	273	-	-	-	11	11
Civ. kunstwerken | Monnickendam, brug Padweg	2027	30	mn	76	-	-	-	3	3
Civ. kunstwerken | Monnickendam brug Houtrib	2027	30	mn	142	-	-	-	6	6
Wegen | BiW, Hage Weer	2027	30	mn	375	-	-	-	15	15
Wegen | Monnickendam, Groene Hart	2027	30	mn	400	-	-	-	16	16
Wegen | Ilpendam, Roerdomp vervanging	2027	30	mn	86	-	-	-	3	3
Wegen | Ilpendam, Spreeuwenstraat-Meerkoetstraat	2027	30	mn	316	-	-	-	13	13
Wegen | Ilpendam, Lepelaarstraat	2027	30	mn	344	-	-	-	14	14
Wegen | Monnickendam, Zwaluwtong	2027	30	mn	356	-	-	-	14	14
Wegen | Monnickendam, Poelkolkdijk bestrating	2027	30	mn	70	-	-	-	3	3
Wegen | Monnickendam, Opheve	2027	30	mn	138	-	-	-	6	6
Wegen | Monnickendam, parkeerterrein Markgouw	2027	30	mn	130	-	-	-	5	5
Voertuig Koppelbomen	2027	7	ecn	179	-	-	-	27	27
Aanbrengen telemetrie hoofdgemalen 2027	2028	10	ecn	30	-	-	-	-	3
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2027	2028	60	ecn	1.346	-	-	-	-	32
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2027	2028	60	ecn	86	-	-	-	-	2
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2027	2028	20	ecn	288	-	-	-	-	16
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2027	2028	75	ecn	97	-	-	-	-	2

Omschrijving toekomstige kredieten (bedrag x € 1.000)	start afschr	afschr termijn	soort activa	Bedrag krediet	Boekwaarde 01-01-2025	Kapitaal-lasten 2025	Kapitaal-lasten 2026	Kapitaal-lasten 2027	Kapitaal-lasten 2028
Oevers | Marken, Wittewerf	2028	30	mn	164	-	-	-	-	7
Oevers | Monnickendam, Rozendaal	2028	30	mn	106	-	-	-	-	4
Oevers | Monnickendam, speeltuin	2028	30	mn	114	-	-	-	-	5
Civ. kunstwerken | Marken, brug Wittewerf	2028	30	mn	53	-	-	-	-	2
Wegen | Ilpendam, Leeuwerikstraat	2028	30	mn	75	-	-	-	-	3
Wegen | Watergang, Dorpsstraat-Kerkpad	2028	30	mn	80	-	-	-	-	3
Bouw sporthal Marijkeveld	2029	40	ecn	19.046	-	-	-	-	-
Duurzaamheid sporthal Marijkeveld	2029	40	ecn	1.498	-	-	-	-	-
Aanbrengen telemetrie hoofdgemalen 2028	2029	10	ecn	30	-	-	-	-	-
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2028	2029	60	ecn	526	-	-	-	-	-
Riolering Oranjewijk	2029	60	ecn	3.233	-	-	-	-	-
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2028	2029	20	ecn	288	-	-	-	-	-
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2028	2029	60	ecn	86	-	-	-	-	-
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2028	2029	75	ecn	97	-	-	-	-	-
Wegen | Monnickendam, herinrichting Oranjewijk	2029	30	mn	1.250	-	-	-	-	-
Riolering Broek in Waterland noord	2030	60	ecn	3.233	-	-	-	-	-
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2029	2030	60	ecn	526	-	-	-	-	-
Wegen | Marken, Minnebuurt	2030	30	mn	1.063	-	-	-	-	-
Riolering Minnebuurt	2031	60	ecn	3.041	-	-	-	-	-
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2030	2031	60	ecn	526	-	-	-	-	-
Wegen | Monnickendam, Markgouw	2031	30	mn	3.700	-	-	-	-	-
Riolering Markgouw	2032	60	ecn	10.703	-	-	-	-	-
Wegen | BiW, Noord	2032	30	mn	1.250	-	-	-	-	-
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2031	2032	60	ecn	526	-	-	-	-	-
Programma 3. Sociaal domein				**5.000**	**-**	**-**	**-**	**-**	**160**
Nieuwbouw De Rietlanden	2028	40	ecn	5.000	-	-	-	-	160
Programma 6. Overhead				**113**	**-**	**-**	**-**	**23**	**23**
Investeringen Wet open overheid 2026	2027	5	ecn	113	-	-	-	23	23
Totaal van de toekomstige kredieten				**63.377**	**-**	**-**	**-**	**294**	**532**

Ten opzichte van de begroting 2025 zijn de volgende kredieten gewijzigd:

Afgesloten kredieten

- IV Plan Optim. Digit. Dienstv&proc. Team Bedrijfsv
- Wet Open Overheid

Geopende kredieten

- Voorbereiding Sportpark Markgouw
- Dienstverlening 2025
- HR (SPP) 2025

V. Kaders voor de begroting 2026

Inleiding
In deze Voorjaarsnota zijn de actuele ontwikkelingen meerjarig opgenomen en gelden als uitgangspunt voor het opstellen van de (meerjaren)begroting 2026. Naar aanleiding van de cijfers van de meicirculaire zal bij het opstellen van de begroting nader worden gekeken naar de ontwikkelingen en de eventueel nodige bezuinigingen.
In dit hoofdstuk treft u een overzicht aan van de uitgangspunten die gebruikt worden bij het opstellen van de (meerjaren)begroting 2026 en de financiële gevolgen hiervan.

Ontwikkelingen
Op een aantal ontwikkelingen kan de gemeente geen of slechts een zeer beperkte invloed uitoefenen. Hiertoe rekenen wij de ontwikkeling van het gemeentefonds en de ontwikkeling van de loonkosten. Op de ontwikkelingen van de overige materiele lasten en de belasting- en legesopbrengsten heeft de gemeente wel invloed. Er kan besloten worden de inflatie op de materiele lasten niet door te voeren of de inflatie hoger of lager vast te stellen.

Effect gemeentefonds
In deze Voorjaarsnota zijn de september en decembercirculaire 2024 verwerkt, de meicirculaire 2025 is nog niet verwerkt omdat bij het opstellen van de Voorjaarsnota de meicirculaire nog niet was verschenen. De meicirculaire wordt meegenomen in de begroting 2026. Hierin wordt dan ook de inflatiecomponent meegenomen.

Ontwikkeling loonkosten
Voor de stijging van de loonkosten gaan wij uit van de op dit moment bekende CAO stijging. Voor 2026 is de totale stijging 2%.

Stijging van de overige materiële lasten
Voor de stijging van de overige materiële lasten (inclusief subsidies) gaan wij uit van de verwachte Centraal Planbureau (CPB) index Prijs materiele overheidsconsumptie (bron: kerngegevens februari 2025). De ontwikkeling van de lasten wordt gesteld op 2,1 %.

Stijging belasting- en legesopbrengsten
In de kaders van de voorjaarsnota 2024 is de volgende afspraak gemaakt over de stijging van de belasting en legesopbrengsten. Volgens in het verleden gemaakte afspraken wordt de inflatie jaarlijks in de begroting verwerkt op basis van de voorspelling van het Centraal planbureau (CPB). In het verleden werd hierbij niet gecorrigeerd op basis van de werkelijke inflatie zoals deze achteraf door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gerapporteerd wordt. Omdat dit in uitzonderlijke situaties tot begrotingsproblemen kan leiden zal deze werkwijze met ingang van de begroting 2026 worden aangepast. De door het CPB voor 2026 voorspelde inflatie voor belastingen en heffingen zal worden gecorrigeerd voor het verschil tussen de voorspelde inflatie voor 2024 (CPB 1,6%) en de werkelijke inflatie 2024 (7,7% CPB aanvullende kerngegevens raming februari 2025 (CEP-2025). Deze methode: het corrigeren van de inflatie voor de komende begroting op basis van het verschil tussen de verwachte inflatie en de werkelijke inflatie over het afgelopen jaar zal vanaf de begroting 2026 de nieuwe standaard werkwijze zijn. Dit betekent voor 2026 een stijging van 5,8%.

	2026	2027	2028	2029
Inflatie loonkosten (gemeente Waterland)	916.284-	916.284-	916.284-	916.284-
Inflatie overige materiële lasten	498.048-	484.873-	485.348-	485.348-
Inflatie belasting- en leges opbrengsten	778.808	760.747	760.747	760.747
Totaal	635.524-	640.410-	640.885-	640.885-

VI. Bijlagen

1. Uitvoeringsinformatie 2025-2028

Programmaonderdeel (bedrag x € 1.000)		Taakvelden		Begroting 2025			Meerjarenraming		
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**2026**	**2027**	**2028**
1.	**Ruimtelijk domein**			**9.820**	**7.354**	**2.466-**	**4.342-**	**4.123-**	**4.134-**
1.01	Veiligheid			2.951	34	2.917-	2.791-	2.789-	2.789-
		1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.138	-	2.138-	2.056-	2.055-	2.055-
		1.2	Openbare orde en veiligheid	813	34	779-	735-	734-	734-
1.02	Economie en toerisme			338	32	306-	304-	301-	301-
		3.1	Economische ontwikkeling	65	-	65-	65-	65-	65-
		3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-	0-	0-	0-	0-
		3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	19	29	10	12	15	15
		3.41	Economische promotie algemeen	254	3	250-	250-	250-	250-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen			6.531	7.288	757	1.248-	1.033-	1.045-
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	2.481	4.707	2.226	74	74	74
		8.1	Ruimtelijke ordening	996	52	943-	852-	630-	630-
		8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-	-	-	-	-	-
		8.3	Wonen en bouwen	3.054	2.529	525-	469-	477-	489-
2.	**Openbaar domein**			**13.706**	**5.944**	**7.762-**	**6.620-**	**6.787-**	**6.683-**
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat			5.109	658	4.452-	3.666-	3.765-	3.748-
		2.1	Verkeer en vervoer	4.174	108	4.066-	3.387-	3.530-	3.499-
		2.2	Parkeren	229	136	92-	92-	92-	92-
		2.3	Recreatieve havens	151	141	10-	9-	7-	7-
		2.4	Economische havens en waterwegen	384	5	379-	297-	276-	291-
		2.5	Openbaar vervoer	6	-	6-	6-	6-	6-
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	167	269	102	124	147	147
2.02	Sport, cultuur en recreatie			3.740	437	3.303-	3.531-	3.598-	3.576-
		5.1	Sportbeleid en activering	327	55	272-	287-	287-	287-
		5.2	Sportaccomodaties	978	271	707-	926-	1.032-	1.030-
		5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	162	-	162-	162-	162-	162-
		5.4	Musea	16	-	16-	16-	16-	16-
		5.5	Cultureel erfgoed	132	11	121-	121-	121-	121-
		5.6	Media	392	41	351-	351-	251-	251-
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.732	59	1.674-	1.669-	1.729-	1.709-
2.03	Milieu			4.856	4.849	7-	577	576	641
		7.2	Riolering	1.402	1.920	519	522	521	528
		7.3	Afval	2.120	2.498	378	675	679	743
		7.4	Milieubeheer	1.335	431	904-	620-	625-	630-

Programmaonderdeel (bedrag x 1.000)		Taakvelden		Begroting 2025			Meerjarenraming		
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**2026**	**2027**	**2028**
3.	**Sociaal domein**			**25.966**	**10.347**	**15.619-**	**16.769-**	**16.658-**	**16.828-**
3.01	Onderwijs			1.732	119	1.612-	1.594-	1.590-	1.710-
		4.1	Openbaar basisonderwijs	16	-	16-	16-	16-	16-
		4.2	Onderwijshuisvesting	1.008	78	930-	912-	908-	1.027-
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	707	41	666-	666-	666-	666-
3.02	Sociale voorzieningen			23.814	10.103	13.710-	14.881-	14.771-	14.822-
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.404	5.762	1.357	615-	613-	643-
		6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	439	36	404-	383-	383-	383-
		6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	2.039	-	2.039-	2.054-	2.080-	2.111-
		6.3	Inkomensregelingen	4.627	3.512	1.116-	1.101-	1.101-	1.091-
		6.4	Begeleide participatie	1.797	719	1.078-	1.043-	1.043-	1.043-
		6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	593	-	593-	573-	573-	573-
		6.711	Hulp bij het huishouden (Wmo)	2.073	75	1.998-	1.998-	1.823-	1.823-
		6.712	Begeleiding (Wmo)	1.095	-	1.095-	1.095-	1.095-	1.095-
		6.713	Dagbesteding (Wmo)	607	-	607-	607-	607-	607-
		6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	17	-	17-	17-	17-	17-
		6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	-	-	-	-	-
		6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	430	-	430-	430-	430-	430-
		6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	3.380	-	3.380-	2.869-	2.940-	2.940-
		6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	459	-	459-	295-	295-	295-
		6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	746	-	746-	746-	746-	746-
		6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	52	-	52-	52-	52-	52-
		6.791	PGB Wmo	204	-	204-	244-	244-	244-
		6.792	PGB Jeugd	245	-	245-	184-	153-	153-
		6.81a	Beschermd wonen (Wmo)	-	-	-	-	-	-
		6.821	Jeugdbescherming	361	-	361-	361-	361-	361-
		6.91	Coördinatie en beleid Wmo	70	-	70-	70-	70-	70-
		6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	175	-	175-	145-	145-	145-
		6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-	-	-	-
		6.82a	Jeugdbescherming	-	-	-	-	-	-
3.03	Volksgezondheid	7.1	Volksgezondheid	421	125	296-	293-	297-	297-
4.	**Bestuur**			**2.684**	**402**	**2.282-**	**2.272-**	**2.294-**	**2.294-**
4.01	Bestuur			2.684	402	2.282-	2.272-	2.294-	2.294-
		0.1	Bestuur	1.575	-	1.575-	1.537-	1.556-	1.556-
		0.2	Burgerzaken	1.109	402	707-	735-	738-	738-
5.	**Algemene dekkingsmiddelen**			**387**	**39.806**	**39.419**	**38.311**	**38.646**	**38.740**
5.01	Dividend	0.51	Treasury/dividend	4	220	216	215	215	214
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is			371	6.230	5.860	5.860	5.860	5.860
		0.61	OZB woningen	274	3.816	3.542	3.542	3.542	3.542
		0.62	OZB niet-woningen	72	969	898	898	898	898
		0.63	Parkeerbelasting	2	427	425	425	425	425
		0.64	Belastingen overig	16	152	136	136	136	136
		3.42	Economische promotie forensenbelasting	3	34	31	31	31	31
		3.43	Economische promotie toeristenbelasting	4	832	828	828	828	828

Programmaonderdeel (bedrag x 1.000)		Taakvelden		Begroting 2025			Meerjarenraming		
Nr.	**Omschrijving**	**Nr.**	**Omschrijving**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**2026**	**2027**	**2028**
5.03	Algemene uitkering	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	33.077	33.077	31.924	32.340	32.691
5.04	Saldo van financieringsfunctie	0.52	Treasury/financiering	367	278	88-	135-	262-	512-
5.05	Overige algemene dekkingsmiddelen	0.53	Overige algemene dekkingsmiddelen	355-	-	355	448	493	487
6.	**Overhead**			**9.590**	**57**	**9.533-**	**9.473-**	**9.543-**	**9.483-**
6.01	Overhead	0.4	Overhead	9.590	57	9.533-	9.473-	9.543-	9.483-
7.	**Vennootschapsbelasting**			**3**	**-**	**3-**	**3-**	**3-**	**3-**
7.01	Vennootschapsbelasting	0.9	Vennootschapsbelasting	3	-	3-	3-	3-	3-
8.	**Onvoorzien**			**11**	**-**	**11-**	**50-**	**50-**	**50-**
8.01	Onvoorzien	0.8	Overige baten en lasten	11	-	11-	50-	50-	50-
	Totaal saldo van baten en lasten			**62.167**	**63.911**	**1.744**	**1.217-**	**811-**	**736-**
9.	**Reserves**			**7.890**	**6.288**	**1.602-**	**1.306**	**1.159**	**1.092**
	Reserves			7.890	6.288	1.602-	1.306	1.159	1.092
0.101	Mutaties algemene reserve	0.101	Mutaties algemene reserve	7.260	5.229	2.031-	246	100	100
0.125	Mutaties algemene reserve surplus	0.125	Mutaties algemene reserve surplus	-	420	420	420	420	420
0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	50	50	50	50	50
0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	-	-	-	-	-	-
0.104	Mutaties reserve afschrijving Brede School Broek in Waterland	0.104	Mutaties reserve afschrijving Brede School Broek in Waterland	-	-	-	-	-	-
0.105	Mutaties reserve zorgkosten	0.105	Mutaties reserve zorgkosten	-	-	-	-	-	-
0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	-	-	-	-	-	-
0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	-	-	-	-	-
0.108	Mutaties reserve afschrijving nieuwbouw gemeentewerf	0.108	Mutaties reserve afschrijving nieuwbouw gemeentewerf	-	122	122	122	122	122
0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallatie	0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallatie	-	-	-	-	-	-
0.110	Mutaties reserve Galgeriet	0.110	Mutaties reserve Galgeriet	-	-	-	-	-	-
0.111	Mutaties reserve Covid 19	0.111	Mutaties reserve COVID-19	-	-	-	-	-	-
0.112	Mutaties reserve nieuwbouw de Verwondering	0.112	Mutaties reserve nieuwbouw de Verwondering	-	36	36	36	36	-
0.113	Mutaties reserve nieuwbouw sporthal	0.113	Mutaties reserve nieuwbouw sporthal	-	148	148	148	148	148
0.114	Mutaties reserve kapitaallasten IV Plan	0.114	Mutaties reserve kapitaallasten IV Plan	-	220	220	220	220	189
0.115	Mutaties reserve onderhoud wegen	0.115	Mutaties reserve onderhoud wegen	-	-	-	-	-	-
0.116	Mutaties reserve onderhoud gebouwen	0.116	Mutaties reserve onderhoud gebouwen	-	-	-	-	-	-
0.117	Mutaties reserve onderhoud openbare verlichting	0.117	Mutaties reserve onderhoud openbare verlichting	-	-	-	-	-	-
0.118	Mutaties reserve onderhoud oevers	0.118	Mutaties reserve onderhoud oevers	-	-	-	-	-	-
0.119	Mutaties reserve onderhoud stroomkasten	0.119	Mutaties reserve onderhoud stroomkasten	-	-	-	-	-	-
0.121	Mutaties reserve kapitaallasten 2e SDOB veld	0.121	Mutaties reserve kapitaallasten 2e SDOB veld	630	50	580-	50	50	50
0.123	Mutaties reserve kapitaallasten toplagen kunstgrasvelden	0.123	Mutaties reserve kapitaallasten toplagen kunstgrasvelden	-	13	13	13	13	13
	Geraamd resultaat			**70.057**	**70.199**	**142**	**89**	**348**	**356**

2. Overzicht mutaties

Om een volledig overzicht te krijgen van alle mutatie is een bijlage bijgevoegd waarin alle mutaties zichtbaar zijn. Ook de mutaties die niet zijn toegelicht, omdat het effect op het programmaonderdeel lager is dan € 25.000 of omdat het een mutatie met een gering bedrag betreft. In dit overzicht hebben de rode bedragen een negatief effect op de begroting en de zwarte bedragen een positief effect op de begroting.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Stand Begroting 2025	**257.353**	**257.979**	**585.848**	**663.848**
Raadsbesluiten nadien				
Beheerplannen	45.065	-184.862	-261.899	-333.796
De Bolder	0	30.059	30.599	0
Stand na reeds genomen raadsbesluiten	**302.418**	**103.176**	**354.548**	**330.052**
Effect gemeentefonds september en decembercirculaire 2024	280.821	409.345	621.664	673.644
Mutaties Bedrijfsvoering				
Melden en afhandelen IT storingen	1.200	1.200	1.200	1.200
Prijsniveau software Sociaal domein aanpassen	-18.339	-18.339	-18.339	-18.339
Aanpassen leerplicht applicate aan Wet politiegegevens	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Software omgevingswet	-22.000	-22.000	-22.000	-22.000
Applicatie handhaving is aangepast en duurder	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Aanpassen applicaties Beheer openbare ruimte	21.950	21.950	21.950	21.950
Mylex applicatie via de cloud leveren	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Modernisering koppeling BAG applicatie	-3.200	-3.200	-3.200	-3.200
In gebruik nemen van de applicatie Omgevingsplan	0	0	0	-12.000
Opslagkosten historie luchtfoto's	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Extra optie zaaksysteem aangemaakte documenten niet gewijzigd kunnen worden	-450	-450	-450	-450
Extra modules voor de belastingen voor de uitvoering van de WOZ	-4.600	-4.600	-4.600	-4.600
Optimalisatie P&C cyclus dmv inrichten nieuwe applicatie	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Backup voorziening voor wetgeving op het gebied van informatiebeveiliging	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Smartdocuments wordt vanuit de cloud geleverd	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Omgevingswet integreren met het digitaal ondertekenen	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500
Centric Begraven wordt vanuit de cloud geleverd	-5.200	-5.200	-5.200	-5.200
Centric Key2Financien wordt vanuit de cloud geleverd	0	-36.000	-36.000	-36.000
Centric Burgerzaken wordt vanuit de cloud geleverd	0	-29.000	-29.000	-29.000
Key2 datadistributie wordt vanuit de cloud geleverd met extra kosten	0	-28.000	-28.000	-28.000
Centric Betalen wordt vanuit de cloud geleverd	0	-6.000	-6.000	-6.000
Voldoen aan de archiefwet koppeling zaaksysteem en Burgerzaken noodzakelijk	-3.600	-3.600	-3.600	-3.600
Representatiekosten per team	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Terugdraaien bezuiniging inzake literatuurverzorging (abonnementen)	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Renteboeking ivm lening en SKB	135.000	135.000	135.000	135.000

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Mutaties Samenleving				
Hogere kosten voor electra ivm volksfeesten	-1.200	-1.200	-1.200	-1.200
Licentie voor abonnement inzake kennisbank inburgering zijn verhoogd	-2.949	-2.949	-2.949	-2.949
Hogere vergoeding voor uitvoeringskosten voor andere gemeente voor inburgering	2.311	2.311	2.311	2.311
Hogere inkomsten voor het verhuur van het gebouw Broekerhuis	2.468	2.468	2.468	2.468
Premie van de opstalverzekering vh Broekerhuis is verhoogd	-2.170	-2.170	-2.170	-2.170
Minder personen gedetacheerd waardoor lagere vergoeding	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
Lagere kosten doordat er minder personen zijn gedetacheerd	27.000	27.000	27.000	27.000
Het aantal toegekende PGB's Jeugd is hoger	-76.814	-76.814	-76.814	-76.814
Meer personen in de jeugdzorg segment B niet duurzaam	-55.642	-55.642	-55.642	-55.642
Meer personen die gebruik maken van kinderbeschermingsmaatregelen	-24.910	-24.910	-24.910	-24.910
Vergoeding voor een extra WSW medewerker die in dienst is gekomen	38.000	38.000	38.000	38.000
Compensatieregeling voor alleenverdieners met een laag inkomen	-10.000	-10.000	-10.000	0
Bijdrage voor DUVO (vrouwenopvang)	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Boeglijn indicaties van de bewoners	0	-20.000	-20.000	-20.000
Mutaties Realisatie				
Indexatie tarief schoonmaakkosten toiletgebouw Marken	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500
Indexatie schoonmaakkosten douche/toiletgebouw Monnickendam	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
Indexatie huur douche/toiletgebouw Monnickendam	-700	-700	-700	-700
Lagere vergoeding voor elektriciteit voor de haven	-8.059	-8.059	-8.059	-8.059
Aanpassing tarief opstalverzekering voor Sporthal 't Spil	-2.600	-2.600	-2.600	-2.600
Indexatie schoonmaakkosten Sporthal 't Spil	-36.000	-36.000	-36.000	-36.000
Indexering beheerkosten Sporthal 't Spil na gewijzigde afspraken in coronatijd	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Nieuwe afspraken over lagere erfpacht Sporthal 't Spil	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Opstal en inboedelverzekering Marijkezaal	-1.450	-1.450	-1.450	-1.450
Hogere opstal en inboedelverzekering Gymzaal Broek in Waterland	-587	-587	-587	-587
Indexatie schoonmaakonderhoud Gymzaal Broek in Waterland	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Hogere opstal en inboedelverzekering Gymzaal Marken	-1.840	-1.840	-1.840	-1.840
Indexatie schoonmaakonderhoud Gymzaal Marken	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
OZB gemeentehuis is niet begroot	-19.000	-19.000	-19.000	-19.000
Onderhoud nieuwe kunstgrasvelden	-6.750	-6.750	-6.750	-6.750

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Mutaties Buitendienst				
Hogere kosten aanschaf/onderhoud gereedschap door ouderdom	-9.280	-9.280	-9.280	-9.280
Door aanschaf nieuwe auto's en overname leaseauto's hogere verzekeringskn en motorrijtuigenbelasting	-23.111	-23.111	-23.111	-23.111
In geval defecte auto's moeten er auto's gehuurd worden	-7.985	-7.985	-7.985	-7.985
Hogere kosten mede door hogere inzet brandstofkosten	-26.290	-26.290	-26.290	-26.290
Verwerken van veegvuil zijn gestegen	-12.155	-12.155	-12.155	-12.155
Meer medewerkers waar loonkostensubsie voor wordt ontvangen	10.998	10.998	10.998	10.998
Mutaties Ruimte				
Terugdraaien bezuiniging economische activiteiten voor bijvoorbeeld startersloket	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
Verhogen subsidie st Promotie Waterland	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Omgevingsvisie Waterland actualiseren om te voldoen aan de Omgevingswet	0	-41.269	0	0
Opvolgen motie toiletten op Marken terugplaatsen	-11.330	-11.330	-11.330	-11.330
Mutatie Griffie				
De wettelijke vergoeding voor raadsleden is gestegen	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000
Mutaties Control/Directie/HR				
Meer aanmeldingen voor Beter Buren	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Hogere bijdrage door indexatie voor Bestuurlijk toezicht inzake prostitutie	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Voor werving en selectie hogere kosten door actiever werven en arbeidsmarktcampagnes	0	0	-24.057	-24.057
Hogere dotatie aan de voorziening wachtgeld door extra persoon in de wachtgeldregeling	-16.546	-16.546	-35.999	-35.999
Opnemen kosten voor een arbeidsrecht advocaat	0	0	-25.000	-25.000
Verhoogde auditlasten en de gemeente gaat van 1 digid aansluiting naar 4 verschillende	-15.656	-15.656	-15.656	-15.656
Aanschaf software om aan de wetgeving cyberbeveiling te kunnen voldoen	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Actualisatie kapitaallasten	0	178.353	876	-16.413
Stand na mutaties voorjaarsnota	**141.753**	**89.119**	**348.092**	**356.287**

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Incidentele mutaties storten en onttrekken aan de algemene reserve				
Mutaties Oekraine				
Inkomsten normbedragen	5.107.432	0	0	0
Geschatte uitgaven tlv inkomsten	-3.102.930	0	0	0
Mutaties Ruimte				
Inkomst woningbouw Marken	2.152.500	0	0	0
Mutaties Realisatie				
Hogere energiekosten zwembad	-41.389	-41.389	0	0
Vormen onderhoudsvoorzieningen oevers, wegen en civiele kunstwerken	-814.000	0	0	0
Mutaties Bedrijfsvoering				
2 keer herstarten van migratie nieuwe zaaksysteem	-75.000	0	0	0
Aanschaf nieuwe koffieautomaten	0	-30.000	0	0
Invoeren applicatie voor verbeteren P&C documenten	-10.000	0	0	0
Voordeel op afschrijvingen kapitaallasten	858.104	0	0	0
Mutaties Samenleving				
Verlengen pilot vormgeven participatietrajecten voor inburgeraars	-16.000	0	0	0
Inzet regio voorsorterend op oa toekomstscenario en inkoop specialistische jeugdhulp	-30.000	0	0	0
Inzake ouderinitiatief "De Boeglijn" woonproject voor jongeren met een rugzak (indicaties vanuit WMO)	-20.000	0	0	0
Meer personen in lokaal verblijf jeugdzorg	-163.800	0	0	0
De eigen bijdrage voor Wmo is uitgesteld	0	-175.000	0	0
Mutaties Buitendienst				
Opslag accu's en batterijen	-20.000	0	0	0
Extra laadpalen voor electrische voertuigen	-25.000	0	0	0
Mutaties Control/HR/directie				
Onderhoud aan brandkranen	-43.000	0	0	0
Onderzoek en bemiddeling naar werk in het kader van de APPA regeling	-10.000	0	0	0
Er is een onderzoek ingesteld naar de overdrachtswaarde van de APPA pensioenen	-3.000	0	0	0
Ondersteuning voor het inrichten van het information security management systeem	-10.000	0	0	0
Hogere kosten inhuur van personeel	-100.000	0	0	0
Onttrekking/storting reserve	-3.633.917	246.389	0	0
	141.753	**89.119**	**348.092**	**356.287**

3. Lijst met afkortingen

ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
AMvB	Algemene Maatregelen van Bestuur
ATS	Applicant Tracking System
Awb	Algemene wet bijstand
BUIG	Gebundelde Uitkering
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CPB	Centraal Planbureau
GR	Gemeenschappelijke Regeling
ISMS	Information Security Management System
IZA	Integraal Zorg Akkoord
MPW	Meerjaren Programma Woningbouw
MRA	Metropoolregio Amsterdam
MTO	Medewerkers tevredenheidsonderzoek
OZB	Onroerendezaakbelasting
RID	Raadsinformatiedocument
SMD	Stichting Maatschappelijke Dienstverlening
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
WAMS	Wet Aanpak Meervoudige problematiek Sociaal domein
Wmebv	Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening

COLOFON

Uitgave:

Gemeente Waterland
Postbus 1000
1140 BA MONNICKENDAM

Bezoekadres:

Pierebaan 3
1141 GV MONNICKENDAM
Telefoon: 0299 - 658585
Telefax: 0299 - 658599

Samenstelling en lay-out:

Afdeling Bedrijfsvoering
Team Financiën
e-mail: financieelbeleid@waterland.nl
Telefoon: 0299 - 658561

Voor opmerkingen en/of suggesties met betrekking tot de opbouw, indeling en lay-out kan contact opgenomen worden met het team Financiën.

Voor inhoudelijke vragen kan contact opgenomen worden met de teammanager van het betreffende team of de gemeentelijke voorlichter.